

Izdaja Delavska univerza
Domžale, Kolodvorska c. 6
telefon 72 982. — Ureja uredniški odbor. — Odgovorni urednik Milan Flerin. — Izhaja vsakega 15 v meseču — Ziro račun številka 5012.3-50. — Cena 9,56 din. — Tiskarna MŠK "Toneta Tomšiča" v Ljubljani

Občinski poročevalec

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE DOMŽALE

Vsenarodni odpor - naloga vseh!

Tretja občinska konferenca ZKS Domžale je razpravljala o organizaciji splošnega odpora v občini. Obrambne priprave v občini so na vseh področjih dobre. Povsod so se dela lotili zelo resno in s polno odgovornostjo. Vseeno pa moramo ugotoviti, da so to šele skromni začetki. Čaka nas težko delo. V zavest slehernika, v kri in meso mora preiti koncepcija splošnega ljudskega odpora.

Mednarodna politična situacija nam narekuje, da nadaljujemo s pripravami za organizacijo splošnega ljudskega odpora.

V zadnjem času sicer napreduje sporazumevanje med blokoma. Obe velesili sta namreč spoznali, da drugače ni mogoče naprej. Jedrsko orožje sta nakopičili že do te mere, da je postal atomski spopad nesmisel, zato se o vseh spornih vprašanjih vedno pogosteje posvetujeta.

Ob tem medsebojnem sporazumevanju pa se nista odrekli dominaciji in vmešavanju v notranje zadeve drugih držav, držav za katere menita, da spadajo v njihov tabor ali interesno sfero. Te, male države, morajo svojo strategijo prilagoditi novonastalemu položaju. Zato je treba realizirati tako koncepcijo, ki bo agresorju nudila močan, dolgotrajen ter uspešen odpor.

Koncepcija splošnega ljudskega odpora zato najbolj ustreza novim pogojem. Kakor že ime samo pove, tu ne gre samo

za odpor redne vojske, ampak za odpor vsega ljudstva. Armada pa je vključena v tako koncepcijo SLO. Upoštevati mora osnovna izhodišča, njena funkcija pa je, da bo čimbolj uspešno, strokovno in operativno ogrodje, ne pa začetek in konec naših priprav in moči.

Naša ljudska in vsenarodna obramba mora počivati na nepremagljivi sili naše revolucije in našega družbenega sistema. Samo na teh elementarnih silah slovenskega naroda in vseh narodov Jugoslavije, na tej visoki družbeni socialistični zavesti lahko sloni in mora sloneti naša suverenost.

Zato moramo okrepiti zavest in spoznanje, da je ogromni del obrambnih priprav neposredno na ramah samoupravnega organizma.

V tem smislu je važno krepiti zavest in delo tako, da se bo zmanjševala razlika med vojakom in civilistom. Vsak mora na svojem delovnem mestu in na svoj način dati prispevek k skupni obrambi.

Nosilci te dejavnosti morajo biti komunisti in vsi napredni ljudje, državljani Jugoslavije. Sesti kongres ZK Slovenije, deveti kongres ZK Jugoslavije in prva republiška konferenca ZL Slovenije so točno določili, da je obramba samoupravnega socializma naloga vseh in vsakogar.

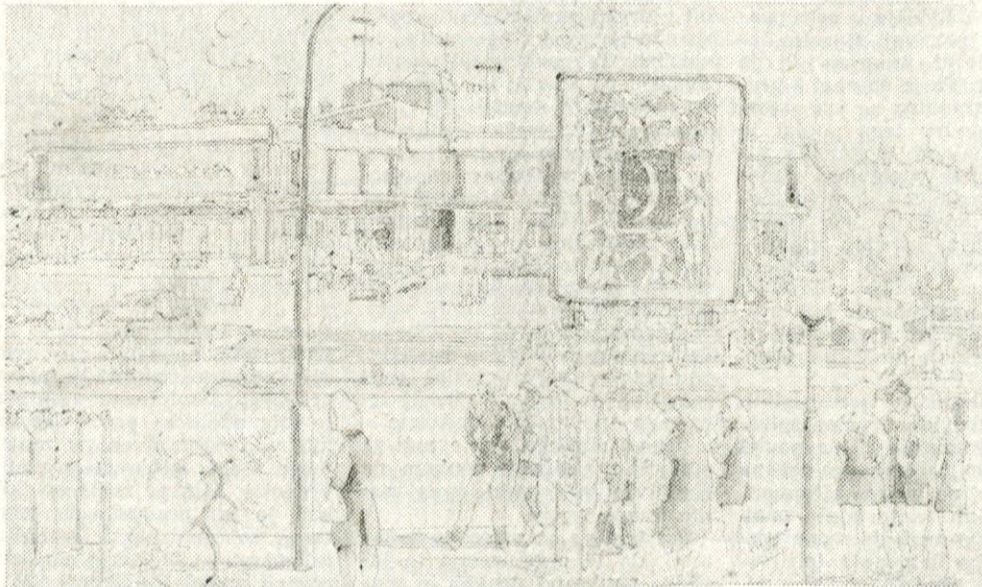
Aleksander Skok

Na pol poti

Od samoprispevka do nove šole
— dolga pot

Ko smo pred letom in pol tako preprčljivo glasovali za samoprispevek, smo se prav gotovo zavedali, da smo s to odločitvijo sprejeli vsak zase določeno breme za dobo petih let, breme, ki se odraža v enoprocenem prístovoljnem zmanjšanju osebnega dohodka, zavedali pa smo se že takrat tudi, da smo s tem zadolžili tudi vse občinske politične in upravne forume, posebno pa še občinsko skupščino, da ta obsežni in v zgodovini občine dosedaj najširokopoteznejši program tudi izpelje. Kajti pribiti je treba, da bo s sredstvi, zbranimi s samoprispevkom, pokritih v najboljšem primeru le kakih 30% potreb, ostala sredstva pa bo potrebno s skupnimi napori celotnega našega gospodarstva in vseh delovnih ljudi najti drugod in pri tem stremeti za tem, da bi bila ta bremena kar najbolj enakomerno porazdeljena na vse in da bi omogočili, da bi jih lahko naša, tj. občinska skupnost odplačala v kar najdaljšem možnem obdobju. Zavedati se namreč moramo, da nimamo nikogar, ki bi nam v tej akciji priskočil na pomoč z darili ali posojili brez obveze vračila, ampak se bo potrebno, če smo se namenili, da naše osnovno šolstvo saniramo s tem, da mu ustvarimo sodobno materialno bazo, pač odpovedati nekaterim drugim stvarjem ali pa pristati na to, da bomo njihovo realizacijo za dolčen čas odložili.

Ko pristopamo k uresničitvi programa, ki smo ga sprejeli in potrdili z glasovanjem za samoprispevek, si moramo biti svesti, da so sredstva, ki so nam za to na razpolago, omejena in da jih v nikakršnim pritiski, več ali manj upravičenimi zahtevami in utemeljevanji ne moremo zvišati. Zato prav gotovo ni na mestu vse češče se pojavljajoča misel, da morajo biti sredstva, namenjena za izgradnjo celotnega programa, »pravično« porazdeljena na vse večje šolske centre oziroma na vse krajevne skupnosti. S tem, da pričenjamo z izgradnjo nekaterih novih šol in telovadnic pri že

V domžalski hali bo od 17. do 25. t. m. vsak dan dopoldne in popoldne trening ženskih reprezentanc za svetovno prvenstvo v gimnastiki. V času treninga pa prireja v avli hale domačin Milan Merhar razstavo svojih akvarelov.

Na sliki: Domžalska hala v času svetovnega prvenstva v gimnastiki, kakor jo je narisal Milan Merhar

obstojećih šolah, ne začenjamo nekega novega programa, ampak stopamo v obdobje realizacije druge faze modernizacije našega osnovnega šolstva in to potem, ko je bila prva faza izgradnje uspešno zaključena. Ta prva faza pa je obsegala gradnjo treh novih popolnih osnovnih šol in sicer v Radomljah, na Brdu in v Moravčah. Tudi za te novogradnje so bila potrebna družbena, tj. občinska sredstva in tudi za te šole se iz občinskega proračuna vsako leto izdvajajo sredstva za odplačevanje anuitet. In kakor smo takrat stremeli za tem, da rešimo šolstvo radomeljskega in moravškega področja ter področja Črnega grabna nemogočih razmer, kakršne smo podedovali iz preteklosti, tako je sedaj, v drugi fazi modernizacije tega področja naše dejavnosti na vrsti nov del naše občine, tj. širši center, kjer obiskuje šolo 35 % vseh otrok v občini in kjer se po osvoboditvi v ta namen še ni skoraj nič vložilo, pa čeprav se je prav tu število prebivalcev in s tem tudi število otrok najbolj povečalo.

Če upoštevamo dejstvo, da smo v prvi fazi izgradnje novega šolskega prostora v občini zgradili tri popolne osemletke, poleg vseh manjših objektov, ki so tudi pripomogli k izboljšanju pogojev dela naših šol in če vemo, da bomo v drugi fazi zgradili zopet tri nove popolne osnovne šole, ob tem pa še pri vseh obstoječih nove telovadnice, potem moramo vedeti, da so bili teh investicij v šolstvu deležni vsi in to res prav vsi naši otroci in da v občini ni niti enega, za katerega bi mogli trditi, da se zanj pogoji učenja in šolanja niso izboljšali. Če pa to priznamo, in če smo objektivni, to priznati moramo, potem tudi vemo, da so sredstva, ki jih v obliki samoprispevka dajemo za šolstvo, direktno ali indirektno dana za to, kar je bilo v nekaterih krajih že napravljeno, pa tudi za to, kar želimo v tej drugi fazi dopolniti. Pri tem pa se moramo zavedati, da bo tudi še po ureditvi celotnega projekta, v katerega izgradnjo sedaj gremo, ostalo še marsikaj, kar bo moralo počakati za takrat, ko se bomo

odločili za tretjo fazo sanacije problema, ki mu pravimo šolstvo. In v tej tretji fazi bo poleg vsega ostalega potrebno urediti posebno šolstvo v občini, razširiti mrežo varstva oziroma celodnevne bivanja otrok ter izenačiti pogoje dela na šolah v naši občini povsod tam, kjer s sedanjim programom to še ne bo doseženo.

Priprave za realizacijo programa druge faze izgradnje šolskega prostora grodo h koncu, po vsej verjetnosti še v tem letu, bodo stroji začeli uresničevati naš skupni samoupravni dogovor vsaj na enem gradbišču, spomladi 1971 pa na vseh ostalih.

Ta prehod od priprav k realizaciji pa bo za nas vse tako pomemben dogodek, da bi morali ob njem pozabiti na vse tisto, kar nas je v preteklosti razdvajalo in se skupno veseliti pomembne zmage, ki nas bo pripeljala korak bliže k postavljenemu cilju in to za tako velik korak, da tudi že cilj vidimo v dosegljivi bližini.

F.

Kako je z izvajanjem pouka rezervnih vojaških starešin?

Ze v majski številki Obč. poročevalca smo občane seznanili, kakšen je letošnji učni program za rezervne vojaške starešine.

Za razliko od prejšnjih let je obsežnejši, glede na vsebino obravnavanega gradiva pa kvalitativnejši in zahtevnejši.

Mednarodna politična situacija v svetu opozarja na budnost in pripravljenost vseh občanov za primer vojne, posebno še vojaških obveznikov. Pripravljenost je neobhodna za RVS, saj bodo ti v primeru potrebe kot predstojniki vojaških enot nosili breme odgovornosti za izvajanje vojaških nalog in vso odgovornost za življenje vojakov v svojih enotah.

Mnogi RVS se tega dejstva v celoti ne zavedajo. Vsi želimo in računamo, da do vojne ne bo prišlo, kljub temu pa smo dolžni sebe vojaško in strokovno neprestano izpopolnjevati.

Spremljati moramo mednarodne politične dogodke, seznanjati se s sodobno tehniko, oborožitvijo in njenimi učinki, o zaščiti, o koncepciji splošne ljudske obrambe itd. Z vsem tem se morajo RVS sproti seznanjati, da ne ostanejo na repu dogodkov. Mnogim je že zbledelo znanje, ki so ga dobili v vojaških šolah za rezervne oficirje in podoficirje. Mnoge stvari se menjajo, prav tako fiziognomija vojne, ki bo v bodoče zahtevala mnogo samoinicijative vojaških predstojnikov, oziroma odločanja in ukrepanja po lastnem preudarku tudi najnižjih starešin.

O vsem tem morajo RVS trezno razmišljati, pa bodo sami

prišli do zaključka, da se za ceno neodvisnosti, mirnega razvoja in življenja, spirača občansko posvečati strokovnemu vojaškemu izpopolnjevanju. Ko razmišljamo o teh stvareh, se nam zdita še bolj opravičljivi določili zakona o narodni obrambi in zakona o vojaški obveznosti, ki določata obvezni pouk RVS v enotah teritorialne obrambe, civilni zaščiti, enotah JLA in nerazporejenih.

Pouk je letos prilagojen potrebam in možnostim v občini, ter je potekal po naslednjem:

1. Za vse RVS je v organizaciji Zveze rez. voj. starešin izveden splošni program, ki je trajal 6 ur. Ta je obsegal 3 predavanja, aktualna za vse starešine. V okviru tega pouka je bilo predvajanih 6 poučnih filmov, ki so se v glavnem nanašali na predavano gradivo. Želja naših RVS, pa tudi težnja odgovornih za izvedbo strokovnega pouka je, da bi bilo manj teoretičnega pouka. Gradivo splošnega programa je bilo predavano RVS, ker ga ne vsebuje literatura, ki je dostopna našim RVS.

2. Za starešine teritorialnih enot je predvideno poleg splošnega programa še 35 ur pouka v organizaciji upravnega organa za NO občine, oziroma komande občinskih teritorialnih enot.

To gradivo vsebuje razne taktične oblike delovanja teritorialnih enot, oborožitve TE, uporabo oborožitve, s katero ta razpolaga, praktične vaje s strelnim orožjem, reševanje taktičnih nalog, sodelovanje z enotami JLA in pripravo RVS za vzgojo

in izvajanje pouka z vojniki v lastnih teritorialnih enotah.

Smatramo, da je zelo važna priprava starešin TE za neposredno usposabljanje vojakov. Rez. voj. starešine so postavljene pred dejstvo, da se osebno angažirajo v izvajanju pouka z vojniki, zato pa se morajo dobro pripraviti na lastnih, bodisi kolektivnih ali individualnih pripravah.

3. Za RVS do 50. podoficirjev pa do 45. leta starosti, razen tistih, ki so razporejeni v enote teritorialne obrambe in CZ, je bil v organizaciji ZRS izveden strokovni pouk po rodih in službah. Ta pouk je bil izvajan dvakrat po 6 ur in to v sobotah in nedeljah v enotah JLA. Ta oblika strokovnega pouka je povsem nova in predstavlja novo kvaliteto, za katero smo stremeli že dalj časa. Mnenja smo, da so bili RVS s tem poukom bolj zadovoljni, ker se je vsak srečal s tisto tematiko, ki ga najbolj zanima in katera ga po njegovih specialnosti bolj veže. Nedvomno pa je, da bo v bodoče treba razmišljati o izboljšanju tega pouka, o pravilni izbiri tematike in to po možnosti ločeno za oficirje in podoficirje.

Jasno, stremeti pa je tudi za čimbolj praktičnim poukom na sredstvih in tehnikah, brez raznih improvizacij.

Pri tem pa je potrebno razumeti, da je organizacija in izvedba pouka po strokah in specialnosti z ozirom na veliko število RVS z različnim vojnim znanjem, zelo zahtevna in draga stvar.

4. JLA še nadalje občasno

kliče na vojaške vaje posamezne RVS za čas od 15 do 20 dni. Od teh vaj imajo posamezniki največ koristi, ker se v omejenem času konkretno usposabljaajo za tiste dolžnosti, ki jih bodo vršili v eventualni vojni. V tem letu je na vojaške vaje klicano manj naših RVS kot prejšnja leta.

5. RVS, brez ozira na rod službe in vojaško razporeditev, so letos dolžni poleg organiziranega kolektivnega pouka, samostojno preučevati študijsko gradivo v časopisu NAŠA OBRAMBA. Gradivo objavlja republiški odbor ZRS in je sestavni del programa, namenjenega rezervnim vojaškim starešinam. Člankov v študijskem gradivu je letos za 16 ur individualnega študija. Cilj tega pa je, da se gradivo predela brez teoretičnih predavanj v organizacijah ZRS oziroma združenjih.

Na koncu izobraževalne sezone bo za RVS organizirano preverjanje znanja. Preverjanje bo v glavnem iz gradiva splošnega programa in to v obliki testiranja v času december—januar.

Glede udeležbe je ugotovljeno, da je bila ta zadovoljliva. Povedati je treba, da so nekateri RVS na vabila za obvezni pouk precej gluhi! Na prvem predavanju splošnega programa je bila udeležba precej skromna, na ostalih dveh pa mnogo večja. Obisk strokovnega pouka v enotah JLA po rodih in službah je bil prav dober, predvsem so se izkazali starešine intendantske službe in sanitetni oficirji z udeležbo skoraj 100 %.

Celotni pouk, ki ga organizira ZRS, je priznan kot vojaške vaje. Občinski odbor ZRS je na podlagi obstoječe evidence na koncu izobraževalne sezone

Pri gradnji osnovnošolske mreže pred veliko odločitvijo

Ob pričetku šolskega leta so se tiho odprla vrata za 4.342 otrok, ki v naši občini obiskujejo osnovne šole. Veliko je zadovoljstvo vseh tistih učencev, ki že sedijo v lepih sončnih učilnicah pred kratkim zgrajenih šol, še večje pa je pričakovanje vseh tistih, ki bodo kmalu takšne prostore dobili. Preteklo leto je bilo obdobje temeljitih strokovnih priprav, ki so terjale celovite odločitve, predvsem pa temeljite študije strokovnjakov, saj je lahko vsaka prerana in nespametna odločitev napaka, ki jo bomo občutili mi in še mnogo generacij za nami. Pri vsem tem je vse, ki so sodelovali pri teh pripravah, vodila misel, naj tečejo pripravljalna dela čimbolj skladno z območje celotne občine, skladno z obljubami občanom ob sprejemanju samoprispevka.

Tako je zrasel predlog, da se bodo gradile tri popolne osemletke, in sicer na Rojah za območje Jarš, Vira, Količevega, Doba in severni del Domžal, v Domžalah in v

Mengšu ter pet telovadnic in to v Moravčah, v Lukovici, v Radomljah, v Dobu in pri osnovni šoli Vencelj Perko v Domžalah. Ker pa bodo nekatera naselja ob tem imela le še nekoliko slabše pogoje kot druga, so v izdelavi načrti, ki bi pri gradnji telovadnic ob minimalnih stroških prinesli nekaj dodatnih učilnic.

Glavni načrti za novogradnjo so pripravljani, in sicer tako, da bodo vsi objekti sestavljeni iz enakih elementov, kar bo tudi bistveno vplivalo na pocenitve pri gradbenih delih. Predračunska vrednost vseh teh del je prek 3 milijarde S dinarjev. O tej veliki investiciji so obveščena največja slovenska gradbena podjetja, predstavniki nekaterih so tudi že bili na razgovorih. Najvažnejši pogoji za oddajo del bodo čim hitrejši pričetek gradnje, roki dograditve, cena ponudbe, tranše plačila in garancija kvalitete del.

Na zadnji seji občinske skupščine je predsednik Albin Klemenc jasno nakazal,

da je potrebno pričeti z gradnjo vseh objektov hkrati, kar je najracionalnejše, obenem pa odpadejo tudi vse razprave o prioritetenem redu, ki bi popolnoma po nepotrebnem vzbujale nezaupanje. O tem predlogu so razpravljala že nekatera samoupravna in družbenopolitična telesa ter ga v celoti podprla.

Povsem jasno pa je, da stojimo sedaj pred velikim vprašanjem, kako pričeti z gradnjo, ko je trenutno na voljo le 170 milijonov S dinarjev samoprispevka, v celoti pa se ga bo v petih letih zbralo ob najboljšem primeru okoli eno milijardo S din.

Do sedaj so občani s samoprispevkom zbrali 214 milijonov S dinarjev. Od tega pa je 44 milijonov S din porabljenih za gradnjo šole v Blagovici, odkup zemljišč, načrte in druge priprave.

Tako bodo odborniki skupščine občine Domžale in z njimi vsi občani na prihodnji seji pred veliko odločitvijo. Glasovati bodo za predlog finančne konstrukcije, ki bo zagotovila realizacijo postavljenega načrta izgradnje osnovnošolske mreže, kar bo možno le s popolno enotnostjo, veliko solidarnostjo, ki so jo odgovorni dejavniki v naši občini pokazali ob podobnih odločitvah. J. C.

Kmalu bodo občni zbori sindikalnih organizacij

Do konca letošnjega leta morajo sindikalne organizacije izvesti občne zборе. Priprave na te zборе so marsikje že v polnem teku, kjer pa okrog tega še niso dovolj storili, bo seveda potrebno te priprave pospešiti.

Poleg vsebinskih in organizacijskih priprav se bo potrebno kar najskrbneje lotiti kadrovskega vprašanja. Ze zdaj moramo misliti, komu bomo zaupali nalogo, da vodi delo, ki so si ga že ali pa si ga še bodo zastavile osnovne sindikalne organizacije s svojimi programi. Če pri tem izhajamo iz načela, da je vodstvo osnovne organizacije odgovorno za delo svojemu članstvu, moramo v kadrovske priprave vključiti čim širši krog članstva, ki naj predlaga tiste kandidate, v katerih vidi jamstvo za nadaljnje uspešno vodenje organizacije. Izhodišče pri predlaganju kandidatov mora biti

njihova družbeno-politična aktivnost, sposobnost in pripravljenost za delo v sindikatu, ker sta nedvomno položaj in dejavnost sindikata v delovni organizaciji odvisna od tega, kdo so člani izvršnega odbora, kdo je predsednik te organizacije in kako se vključujejo v sindikalno dejavnost.

O možnih kandidatih pa naj se vodstva sindikalnih organizacij pogovarjajo z vodstvi družbeno-političnih organizacij in samoupravnimi organi v delovni organizaciji, nakar naj predlog možnih kandidatov posredujejo v razpravo in dopolnjevanje članstvu.

S tako politično koordinacijo dela lahko dosežemo angažiranost vseh družbeno-političnih dejavnikov in samoupravnih organov. In tako tudi občni zbori ne bodo samo enkratna akcija sindikatov, temveč skupne naloge vseh naprednih sil v delovni organizaciji.

Programi dela, že sprejeti sklepi in skrbne priprave na občni zbor zagotavljajo samostojno dejavnost osnovnih sindikalnih organizacij, ki dobivajo v sprejetih dokumentih »POLITIČNI CILJI IN NALOGE SLOVENSkih SINDIKATOV« velike možnosti, da postanejo delovni programi tista realnost, h kateri težimo, namreč da bo vsaka sindikalna organizacija zagotovo našla možnosti reševanja tistih specifičnih in aktual-

nih vprašanj, ki so zanjo najbolj pomembni.

Tak način delovanja nalaga vsem sindikalnim organizacijam tudi dolžnost, da enotno planirajo politične akcije, česar ni mogoče izvesti brez iniciative, zavzetosti in sposobnosti posameznikov ter pripravljenosti vseh sindikalnih organizacij v občini. Le tako bomo sindikati v vseh nastalih situacijah samostojno in ustvarjalno razreševali probleme, ki nastajajo na različnih področjih družbenega življenja. Čeprav je osnovnim sindikalnim organizacijam težko določiti vsebino občnega zbora, je prav, da nekaj izhodiščnih problemov vendarle postavijo v ospredje. Iz teh si bodo posamezna vodstva potem izluščila tiste, ki so po njihovi presoji najbolj bistveni za razpravo samo.

Razprava na občnih zboreh nikakor ne more iti mimo poslovnih rezultatov delovne organizacije, pri tem pa naj se obravnava tudi vprašanje nadaljnega razvoja delovne organizacije.

Zato naj bodo občni zbori mobilizacija članov delovne organizacije za konkretne reformske rešitve znotraj organizacije. Tudi naj bi bila obravnavana tista vprašanja, ki v delovni organizaciji lahko bistveno vplivajo na družbeni in materialni položaj delavca.

Nekatera izmed teh so:

- kadrovska politika — načrtno kadrovanje, izobraževanje;
- nadaljnje usposabljanje delavcev, štipendiranje;
- najnižji osebni dohodek in politika nagrajevanja;
- varstvo pri delu in delovni pogoji;
- nadomestila za čas boleznih do 30 dni;
- rekreacije, oddih — posebej odnos do športa in regresiranje letnih dopustov;
- pospešeno reševanje stanovanjske problematike;
- uveljavljanje dobrega načina obveščanja, saj so dostikrat nasprotja, ki se kažejo v zaostritvi odnosov in prekinitvi dela le posledica nezadostne obveščenosti članstva;
- nadaljnje razvijanje samoupravnih odnosov — samoupravna zakonodaja, vključevanje v družbene dogovore, izpolnjevanje priporočil skupščinskih organov itd.;
- vprašanje nadaljnega razvoja gospodarstva, pri katerem so življenjsko pomembne integracije in možnosti poslovno tehničnega sodelovanja.

Če želimo, da bodo občni zbori uspeli in če hočemo, da sindikati odločneje vplivajo na vse tokove družbenega življenja, moramo prisluhniti težnjam članstva in jih skušati uresničevati, saj se te oblikujejo v vsakodnevni praksi, včasih kar brez prisotnosti ne dovolj aktivne sindikalne organizacije.

M. Deisinger

Ljubljanska banka, podružnica Domžale

SPOROČA VSEM SVOJIM PRIJATELJEM, DA POSLUJE TUDI OB SOBOTAH.

POSLUŽUJTE SE NJENIH USLUG!

dolžan predložiti upravnemu odboru za NO občine podatke o številu ur udeležbe na pouku za vsakega posameznika.

Omeniti moramo še, da so se nekateri zaradi neodgovornega odnosa do vojaškega izpopolnjevanja morali zagovarjati pri sodniku za prekrške. Vsi, ki niso mogli opravičiti izostankov od pouka, pa so tudi kaznovani z denarno kaznijo od 150 do 500 ND, oziroma, s 5 do 17 dni zapora. Da bi vsi RVS, ki se iz opravičenih ali neopravičenih razlogov niso udeležili predavanj splošnega programa, bili seznanjeni z gradivom, ter da bi rezultati na preverjanju znanja bili boljši, je odločeno, da se vse tri teme ponove za zamudnike v mesecu oktobru in novembru.

K čanku: „Ekran našega časa mora biti čist!“

Članka, ki sta izšla v Občinskem poročevalcu dne 15. junija in 15. septembra 1970, sta sprožila tretji članek v Tedenski tribuni, ki je povzročil med občani in borci NOV različne komentarje. Zaradi kratkega časa smo uspeli preveriti le zadevo tovariša Leopolda Brcarja, z Gaberja 6 nad Blagovico.

Dne 4. 10. 1970 smo obiskali to vasico, ki leži v hribih nad Blagovico, kjer smo se pogovarjali s predsednikom krajevnih organizacij ZZZB NOV Blagovica in ugotovili naslednje:

Po izjavi predsednika, Leopold Brcar ni nikoli bil član ZZZB NOV niti ni kdaj koli zahteval kakršno koli pomoč od organizacije ZZZB NOV Blagovica. Za tem smo poiskali tovariša Leopolda Brcarja, ki smo ga našli doma v krogu svoje družine. Po daljšem razgovoru, v katerem so sodelovali oče, žena in otroci, smo ugotovili, da je tovariš Brcar sam

zelo presenečen nad članki, za katere osebno ni podal nobenih izjav.

Prav tako je izjavil, da do sedaj ni član Zveze združenj borcev NOV kakor tudi, da nima pogojev za štetje dvojnih let za udeležbo v NOB. Ob tej priliki smo ugotovili, da res obstajajo težave, posebno kar se tiče oddaljenosti krajev od delovnih mest in slabega stanovanja.

Na podlagi ugotovljenih dejstev bi želeli, da članki, ki so objavljeni, ustrezajo dejanskiemu stanju oziroma resnici.

V najkrajšem času pa se bo sestal občinski odbor ZZZB NOV in komisija za skrb za borce, ki bosta obravnavala zadeve (barvni televizorji, avtomobili itd.), ki so napisane v člankih. Vse ugotovitve teh dveh forumov bodo objavljene takoj po seji v naslednji številki Občinskega poročevalca.

Predsednik komisije
Skrb za borce:
Alfonz Avbelj

»PREVERJANJE«

Na kratko: tovarišu Brcarju se opravičujemo zaradi netočnosti navedb in ker je postal predmet javnega razpravljanja. V pogovoru mi je sam razložil in pokazal dokumente, iz katerih je razvidno, da se mu sodelovanje v NOB šteje v pokojninsko dobo — vendar ne dvojno. Ni član ZZZB in tudi ni organizacijo prosil za pomoč (tega tudi pisec članka ni trdil). Ima pa prošnjo za stanovanje na občini. Z ostalimi navedbami v prvem članku (socialno, zdravstveno stanje in stanovniške razmere) pa se strinja in meni, da so točne. O tem sem se lahko tudi sam prepričal.

Ali Brcar po vsem tem ni še vedno bolj upravičen dobiti družbeno pomoč (stanovanje), kot posamezniki, ki so dobili zemljišče in kredite? In če ostane v okviru ZZZB: ali niso te pomoči bolj potrebni nekateri drugi borci? Kaj je z vsemi tistimi borci, ki so dobili samo po nekaj sto tisoč dinarjev kredita, za ureditev razmer pa bi potrebovali neprimerno več? In kaj je z vsemi drugimi občani, ki žive v neprimernih stanovanjih, z Brcarjem vred? Kakšni so bili kriteriji za podeljevanje ugodnosti, ki jih nudi družba? Ali si res lahko dovolimo, da ne upoštevamo socialnega statusa prosilca, kot je bilo to izjavljeno v TT? Ali niso tudi med borci razlike? Eni potrebujejo več kot drugi — saj imajo nekateri že lepa stanovanja. In končno, ali taki, ki že imajo urejene razmere, sploh še potrebujejo družbeno pomoč?

V TT je bilo poudarjeno, »da je prav, da je zemljišče dobil borec, oče šestih otrok, ki je do sedaj živel v nemogočih življenjskih razmerah, prav je tudi, da je parcelo dobila družina, ki se sedaj stiska v eni sami sobi...« In isto velja še za vse druge borce, ki so pomoči potrebni.

In ne samo, da je prav, da so dobili pomoč, dobili so premalo. Zakaj niso raje dali več tistim, ki so pomoči potrebni, da bi rešili njihove stanovniške probleme?

Ost člankov v časopisju ni naperjena proti borcem nasploh in proti družbeni pomoči. Cilj kritike so posamezniki, ki so po tej poti dobili parcelo ali kredit, čeprav so bili gmotno preskrbljeni in so že imeli dobro stanovanje in primerne dohodke. Neposredno so bili s tem prikrajšani ostali borci sami (in šele posredno Brcar in podobni).

O vseh teh vprašanjih naj spregovore tudi borci na svoji skupščini.

In še o »kratkem času« za preverjanje:

Prvi članek o Brcarju je izšel 15. junija t.l., drugi, ki tudi citira prvega, pa 15. septembra t.l. Članek v TT je izšel 1. oktobra t.l. Poglejmo, koliko časa je bilo na razpolago za preverjanje. Od 15. junija do 4. oktobra je stodeset dni, od 15. septembra pa 19 dni. Od izida članka v TT do 4. oktobra je seveda samo tri dni.

Koliko časa pa zahteva tako preverjanje? Treba se je zapepljati k Brcarju, kar sicer res ni lahko, in ga povprašati, ali so

Tudi na področju sredstev javnega obveščanja obstajajo sivi, ki še danes — v razmahu vseh vrst občil — niso v celoti razčiščene in deločene. Ena teh je morala, področje etike. Posebno v zadnjem času je vprašanje kaj je moralno v obveščanju in kaj ne stalno navzoče.

V zadnji številki Občinskega poročevalca smo objavili članek, ki je vzbudil v domžalskih športnih krogih mnogo prahu, posebno med tistimi, ki spremljajo domžalske košarkarje skozi tekmovanje drugi zvezne lige s strani. Bolj kot je bilo pričakovati pa je razburil tudi domžalske košarkarske funkcionarje, ki s KK Domžale delajo.

Pojavile so se trditve, da Občinski poročevalec tega članka (članek A. Zajca: »Zdrav duh (?) v zdravem telesu«) ne bi smel objaviti, češ, da taki članki, kot je omenjeni, jemljejo še tisto malo preostale delavoljnosti posameznim športnim funkcionarjem, ki v današnjih pogojih še hočejo amatersko delati.

navedbe v članku točne. To zahteva dve uri ali dopoldne, če se hočeš malo več pogovoriti. Pa vendar, v razmeroma kratkem času ga je mogoče opraviti.

Vsiljuje se mi vprašanje, ali je v Domžalah res potrebna objava v večjem časopisu, da začnemo stvar »preverjati«?

Ce bo »preverjanje« vseh zadev trajalo toliko časa, potem na rezultate lahko čakamo še leta.

T. Pačnik

Davčne olajšave za kmetijske proizvajalce

Začasne oprostitev prispevkov na dohodek od zemljišča čl. 13 občinskega odloka o prispevkih in davkih občanov občine Domžale, Ur. vestnik, št. 2/69 se priznajo, kadar je prispevni zavezanec zemljišče, ki je bilo neuporabno za kmetijstvo, z izrednimi investicijami zboljšal tako, da se lahko na takem zemljišču gojijo določene kmetijske kulture. Kot izredne investicije se smatrajo regulacije, zaščite pred poplavami, izsuševanja, namakanje, drenaža, zaščita pred hudourniki, kalcifikacije z melioracijami kisle zemlje in še drugi ukrepi za izboljšanje zemlje.

Vsa ta dela pa morajo biti izvršena pod nadzorom in po navodilih za kmetijstvo in gozdarstvo pristojnega organa. Kadar je prispevni zavezanec na tak način dosegel izboljšavo zemljišča, zaprosi z vlogo, kateri predloži potrebno dokumentacijo in dokaze, pri davčni upravi

Ob vsem tem nastaja vprašanje (in tega danes postavljamo) ali je Občinski poročevalac čisti organ obveščanja, ki IMA PRAVICO o vseh problemih, ki se pojavljajo, svoje bralce informirati, sporočiti razpravo in nakažovati rešitve. Zdi se nam, da je prav, da probleme, ki v resnici obstajajo, načenjamo, pa tudi da iščemo poti za razrešitve le-teh. Sprašujemo se ali bodi list samo Uradno glasilo Soc. zveze, izdajatelj ali tistega, ki daje večino sredstev zanj, ali bodi le časopis, kjer bo vse prikazano lepo, kot da je v resničnem življenju res tako. Brez problemov, perečih in z marsikoga pekočih aktualnosti, brez tega in onega, ker se marsikomu (posebno kadar je graje vredno) zdi za objavo nemoralno.

Vemo, da je prav, odpirati take probleme, ki so aktualni in pereči in da je v tem prisotna morala družbe. Nujno pa je, če članek stvar preveri, da jih napihuje, sprevača njihov pomen, povečuje ipd. Slej ko prej je — se razume — tudi kazensko za svoje besede odgovoren.

Ob analizi kakršnega koli članka pa nikakor ne moremo odobravati početja tistega, ki se ustavlja ob nebitvenih podrobnostih in skuša spodbijati tisto, kar je v pisanju objektivnega in dobronamernega.

Ceprav so včasih problemi, ki jih v časopisih obravnavamo, za marsikoga neprijetni, je vsekakor boljše, da se z njimi soočimo, kakor pa da kot noj tiščimo glavo v pesek, s čimer se le oddaljujemo od rešitve. Tega pa prav gotovo nihče ne želi.

M B

M. P.

Temeljna skupnost otroškega varstva ustanovljena

V ponedeljek 28. septembra se je po temeljnih pripravah iniciativnega odbora sestala temeljna skupnost otroškega varstva na svoji ustanovni skupščini. Po uvodnem referatu predsednika iniciativnega odbora tov. Jakoba Černeta in obsežni razpravi predsednice izvršnega odbora republiške skupnosti otroškega varstva, so bili

izvoljeni prvi samoupravni organi te, za domžalsko občino prepotrebne skupnosti.

Skupščina šteje 25 članov, njen predsednik je republiški poslanec Jernej Lenič, predsednica izvršnega odbora, ki je sestavljen iz sedmih članov skupščine, pa je tovarišica Marija Ivkovičeva.

Kaj bo delala skupnost otroškega varstva

Na ustanovni skupščini temeljne skupnosti otroškega varstva (v nadaljevanju TSOV) je bil med drugimi akti sprejet tudi program dela. Ob tem je bila izrečena misel, da je precej drzen. Res je tako, program dela je drzen, vendar tako zahteva sedanje stanje otroškega varstva v občini.

Poleg predvidenega razvoja mreže vzgojno varstvenih zavodov (vrtcev in jasli) se bo TSOV morala ukvarjati tudi z drugimi vprašanji, ki sodijo v to področje. Če bi za srednjeročno obdobje ostali enaki instrumenti (prispevne stopnje, delitev) in ob solidarnosti vseh aktivnih občanov, bi bilo moč v naprej vsako drugo leto zgraditi nov objekt otroškega varstva in na ta način bi vsako leto zajeli 1% več otrok. Seveda, pa bo TSOV morala s pravilno politiko tudi skrbeti za smotrno vlaganje denarja.

Novi vrtci in jasli bodo zahtevali več kadra. S programom in pravilno kadrovsko politiko preko štipendiranja in usmerjanja mladine v te potrebne poklice, bo moč zagotoviti tudi to. Seveda, pa bosta na tem pod-

ročju morali tesno sodelovati obe skupnosti, izobraževalna in TSOV. Program potrebnih kadrov bo predložen Skupščini občine, ki bo poleg obravnave o potrebnem številu morala zagotavljati tudi ustrezno višino denarja za osebne dohodke in druge izdatke, vezane za funkcionalnost.

Vzporedno z rastjo kapacitet v vzgojno varstvenih zavodih bo TSOV s pomočjo strokovnih služb pripravila pregled o socialni strukturi varovancev, ki so že v zavodih in pregled otrok, ki so varstva in vzgoje najbolj potrebni. Skratka, namen je v tem, da se tudi tistim otrokom omogoči varstvo, katerih starši danes še ne zmorejo plačevati prispevkov za otroke v vrtcu ali jaslih. V določenem deležu bo TSOV subvencionirala oskrbne stroške za te otroke v VVZ, če bodo tudi vsi drugi, ki so dolžni skrbeti za to, dali svoj delež. Družbeni dogovor vseh dejavnikov v občini naj bi zagotovil realizacijo te naloge, katere cilj je, tudi otrokom revnejših staršev zagotoviti varstvo in vzgojo.

TSOV bo pospeševala tudi druge varstvene oblike otrok v

občini. Tako bo pripravljena skupno s TIS program prehrane otrok, posebno kar se tiče kakovosti hrane. Ob letošnji intervenciji republiške skupnosti otroškega varstva, ki je namenila denar za to, da se vsem otrokom zagotovi enkrat tedensko mleko več v šolski prehrani, bo skušala usmerjati te vrste družbeno pomoč predvsem v pasivnejše kraje naše občine, kjer so potrebe večje.

Nova samoupravna skupnost bo sodelovala z zdravstveno službo in spremljala zdravstveno stanje otrok, pri tem pa si bo prizadevala, da bo, če bo potrebno tudi intervenirala tam, kjer se bo pokazala potreba, s svojo pomočjo. Se posebno pa bo razvijala skrb za zdravstveno preventivo in zagotavljanje le-te v vzgojno varstvenih zavodih.

Poleg naštetih nalog bo TSOV

Domžalska občina je ena čistih, v kateri je zaposlenih več žensk kot moških. To dejstvo pa še glasneje kot drugod postavlja vprašanje predšolskega in šolskega varstva otrok, ki so doma brez nadzora. Vzgojno varstvene ustanove, tj. vrtci in oddelki podaljšane bivanja v šolah so edina rešitev. Program Temeljne skupnosti otroškega varstva predvideva med drugim tudi hitrejšo izgradnjo vrtcev, pri čemer ima vso podporo občinskih forumov

posvetila tudi pozornost varstvenim oblikam razvojnemu motenih otrok in programsko usmerjala svojo dejavnost.

V svojem delu bo nova samoupravna skupnost sodelovala z vsemi družbenimi dejavniki, še posebno pa s krajevnimi skupnostmi in tudi s starši. Zavzela se je tudi za to, da v okviru TIS še nadalje obstaja organ, ki se bo bavil z vsebino vzgojnega dela v vzgojno varstvenih zavodih.

Člani TSOV so na ustanovni skupščini pokazali na množico problemov in nalog, ob tem pa so se zavedali, da se vse v enem ali dveh letih ne more izvršiti. Razprava o problematiki otroškega varstva v občini pa je potrdila, kako nujno je bilo, da se je ustanovila taka institucija, ki se bo v celoti posvetila načrtnemu razvoju otroškega varstva v občini. Marija Ivkovič

Praznovanje 750 - letnice Doba

O pripravah na to praznovanje smo bralce sproti obveščali v našem glasilu. Sedaj pa, ko je ta dobski jubilej mimo, pogledimo, kako so Dobljani praznovali.

Pobuda za praznovanje tega visokega krajevnega jubileja je prišla iz vrst jamarjev. Dobljane je pridobil za to misel Stane Stražar, ki je obenem predsednik jamarskega kluba Simon Robič — Ivan Sešek. O tem, da so jamarji 5. aprila 1970. t. j. dva dni prej, ko se pred 750 leti prvič omenja Dob v pisanih virih, organizirali v Delavskem domu na Viru svečano akademijo v počastitev tega visokega jubileja, ki je lepo uspela, smo že pisali. Tudi poletno jubilejno praznovanje so začeli jamarji, 20. junija zvečer so priredili na prostem pred krumperskim gradom že osmič tradicionalno prireditev Adam Ravbar. Letošnja pomeni z ozirom na prejšnje ve-

lik korak naprej. Posebnost je bila krstna izvedba skladbe Matija Tomca »Kaj čakaš Turčin«.

Odlomke iz pesmi A. Aškerc, J. Stritarja in S. Gregorčiča je izbral, dramatisiral in zrežiral Stane Stražar. V glavnih vlogah tega novega dela so kot solisti in igralci nastopili Mici Repe (mati), Betka Rode (Anka), Jože Lekan (Turek), Rok Lap (janičar), Tone Merela (hlapec, in Pavle Vojska (Ravbar). Za to novost v našem kulturnem življenju gre zahvala skladatelju Tomcu in seveda tudi solistom, združenemu pevskemu zboru (pevci iz Doba, Ihana in Domžal), ter dirigentu Tonetu Juvanu, ki so kljub časovni stiski delo temeljito naštudirali in kvalitetno izvedli. Prizori so navzoče pritegnili, le škoda da je nekaj nediscipliniranih mladoletnih obiskovalcev motilo predstavo. Izkazalo se je, da je nova raz-

poreditev — oder je stal nasproti gradu — ugodno vplivala na zvočnost prostora. Soliste in zbor sta pri klavirju in elektronskih orgljah spremljala Milka Zidulovič in Tomaž Habe.

Teden kasneje je prav tako v okviru dobskega praznika Prosvetno društvo Miran Jarc iz Skočjana uprizorilo na Krumpkerku zgodovinsko dramo Črna žena. Delo je bilo kvaliteto podano, obisk pa je bil z ozirom na to, da so v zimski sezoni že gostovali z njim na okoliških odrih, nekoliko slabši.

V nedeljo 28. junija so v prostorih osnovne šole v Dobu odprli razstavo Dob v slikah. Tudi za to razstavo je slike zbral in uredil član jamarskega kluba Stane Stražar. Razstavljenih je bilo okrog 500 zgodovinskih fotografij s celotnega dobskega področja.

Zanimiva je bila tudi zbirka panjskih končnic, dela budenjskih slikarjev in dve kamniti plavi kot ostanek nekdanjega žvorca na Vesevski. Višek zanimanja

pa je razstava dosegla v nedeljo 5. julija, ko je bil ves dan razstavljen Hasanov plašč iz Narodnega muzeja iz Ljubljane. O tem plašču je znano, da ga je prinesel iz zgodovinske bitke pri Sisku Adam Ravbar 1593. leta. Razstavo si je ogledalo 2000 ljudi.

11. julija zvečer pred osrednjo slovesnostjo je bil nad Dobom ognjemot, organiziral ga je dr. Ivo Pevec, na Močilniku pa so streljali z možnarji. Nato je Prosvetno društvo Svoboda Dob uprizorilo pred spomenikom padlim Tavčarjevo dramo Cvetje v jeseni. Zjutraj 12. julija je bila budnica domžalske godbe po dobskih cestah. Ob 9. uri pa svečana seja krajevne skupnosti v obnovljenem gasilskem domu v Dobu, nato pa otvoritev nove asfaltno ceste skozi Dob.

Dob je bil ta dan okrašen, kot naobrč še nikoli Gasilci, ki so ta dan praznovali tudi 80-letnico obstoja so postavili po vasi visoke miaje, prebivalci so okrasili svoje domove s cvetjem in

zastavami, skratka vsepovsod praznično vzdusje, kakršnega si sicer v Dobo kar težko predstavljamo.

Popoldanska slovesnost se je začela ob dveh, ko so se na ploščadi pred tovarno Tosama zbrali športniki, pionirji, gasilci, jamarji in veliko narodnih noš od blizu in daleč. Najbolj zanimivi del parade, ki se je razvila skozi Dob, pa so bili vozarji. Pri tem so se najbolj odrezale okoliške vasi. Žejani so se pripeljali v Dob z dvema vozovoma, predstavili so orača in plečice slamnatih kit. Skočjani poljedelca — sejalca. Prevaljeji mlatiče s cepci. Krtinci so pokazali, kako so včasih vozili furmani v Trst, terice so trle lan, predice so predle, z Račnega vrha so se pripeljali v Dob ogljarji z zakurjeno ogljenico in stari m kmečkim harmonikarjem. Račani so prikazali, kako so včasih kmetje doma predelovali mleko, tesarji so bili iz Rače in Zaloga, drvarji iz Podreč, žanjice z Gorjuše, kosci in grabljice pa s Količevega. Najbolj pa so se postavili Količani s kmečko hišo v starem slogu. Na čebelar-skem vozu so bile najbolj zanimive stare panjske končnice (trideset) izdelki ljudskih slikarjev. Zanimivi so bili tudi stari dobski obrtniki na vozu. Ko je odjezdil izpred tribune s častnimi gosti še »Adam Ravbar« s svojo vojsko, je bil najzanimivejši del popoldanske slovesnosti mimo. Se bi lahko naštevali, kako so se predstavile posamezne vasi, toda za zaključek samo to, da so prav vse vasi s celotnega dobskega področja sodelovale v veliki povorki, kakršne v Dobo še ni bilo. Ta zanimivi del povorke, v kateri je sodelovalo 20 vozov in okrog 200 ljudi, je organiziral Stane Stražar, ki je povorko tudi vodil. Vseh udeležencev v povorki je bilo nad 500. Po mnenju udeležencev gostov in gledalcev se ta dobska starinska parada lahko primerja z ljubljansko kmečko ohceto. Po eni strani pa da je celo boljša, saj je bila bolj domača in sproščena. Vsi udeleženci so sodelovali iz lastnega zadovoljstva in brezplačno, zato je bilo njihovo veselje res spontano.

Osrednja slovesnost je bila v središču starega Doba pri Staretu. Tu so gasilci priredili veliko vrtno veselico. Občinsko skupščino je zastopal Jakob Černe. Papirnico Količevo Ivo Sonc. Društvo za raziskovanje jam Slovenije dr. Franc Habe. Med častnimi gosti in predstavniki organizacij na tribuni je bilo tudi več starih Dobljanov. Po govoricah je moški pevski zbor pod vodstvom Ivana Grošlja zapel skladbo Stanka Premrla »Slovanska pesem«. združeni pevski zbor pa pod vodstvom Toneta Juvana in ob spremljavi domžalske godbe pesmi: »Delavski pozdrav«. »Pesem o svobodi« in »Zbor sužnjev« iz Verdi-jeve opere Nabucco.

To jubilejno praznovanje bo ostalo Dobljanom in vsem, ki so

Odkrili so spomenik Rezki Dragar

V nedeljo 27. septembra je bil v Dragomlju pod pokroviteljstvom predsednika skupščine občine Domžale, Albina Klemenca odkrit spomenik narodnemu heroju Rezki Dragar.

Ob tej slovesnosti se je zbralo na šolskem dvorišču in tudi na novi asfaltirani cesti veliko številno domačinov in okoličanov, oba podpredsednika SOB Domžale, upokojeni general Jaka Avšič, narodna heroja Mirko Jerman in Franc Avbelj-Lojko, predstavniki družbeno-političnih organizacij, domžalska godba, gasilci, narodne noše, moški pevski zbor Društva upokojencev Domžale, mladinski pevski zbor osnovne šole Vencelj Perko iz Domžal, enota teritorialne obrambe in zastopniki delovnih kolektivov.

Zbrane je v imenu organizatorja, tj. krajevne organizacije ZB in SZDL Dragomelj-Pšata pozdravil neumorni predsednik pripravljalnega odbora učitelj

Delo mladinskega aktiva Prevoje-Šentvid

Naš mladinski aktiv Prevoje-Šentvid je že dalj časa eden najboljših v naši občini. Dokaz za to je »priznanje OF slovenskega naroda«, ki nam ga je podelila OK SZDL Domžale ob letošnji prvi podelitvi priznanj najbolj zasluženim organizacijam za delo na družbeno-političnem področju, v športu, kulturi itd.

Mladinci s Prevoj in Šentvida smo res ponosni na to priznanje in ga skušamo na vsak način opravičiti. V ponos so nam doseženi uspehi na minulih pomembnih športnih tekmovanjih. Najbolj smo veseli uspeha, ki so ga dosegli naši mladinci na letošnjem tekmovanju »Po poteh partizanske Ljubljane«. V najtežji disciplini — partizanski marš na 28 km — so dosegli 13. mesto, oziroma 2. mesto med tekači amaterji in tako uspešno zastopali našo občino na tej množični prireditvi. Na tekmovanju v teku po domžalskih ulicah maja letos, ki ga je organiziralo predsedstvo OK ZMS Domžale, je naša ekipa zasedla drugo mesto, ker je zamudila start.

Najbolj priljubljen in najbolj množičen šport, z bogato tradi-

se ga udeležili, še dolgo v lepem spominu.

Odbor za izvedbo praznovanja 750-letnice Doba je za dobro organizacijo prejel priznanje Občinske skupščine Domžale.

S tem pa je bilo dano priznanje domžalskemu jamarskemu klubu »Simon Robič — Ivan Sešek« saj je prav ta največ pripomogel, da je dobska slovesnost tako lepo uspela.

Pavle Peterka, takoj za tem, ko je godba odigrala himno. Slavnostni govor je imel predvojni sodelavec in soborec pokojne Rezke Dragar, tovariš Cveto Novak, ki je orisal lik pokojne revolucionarke in nato tudi odkril njen doprnski kip, delo akademskega slikarja Staneta Kolencu. Ceta teritorialne obrambe je izstrelila častne salve, narkar so delegacije položile vence. Sledil je kulturni program, pri katerem so sodelovali domžalska godba, Moški pevski zbor Društva upokojencev Domžale, mladinski pevski zbor osnovne šole Vencelj Perko iz Domžal in recitatorji.

Prav je, da ob tej priliki spregovorimo še nekaj besed o kiparju, ki je izdelal kip Rezke Dragar, Stanetu Kolencu. Rojen je bil v Litiji leta 1909. Ko mu je bilo 14 let, se je vpisal v kiparski oddelek ljubljanske Tehnične srednje šole. Tu se je izpopolnjeval pri prof. Francetu

cijo na Prevojah, je košarka. Naši košarkarji beležijo dobre rezultate v srečanjih z ekipami naše občine, tako da marsikatera poražena zapusti igrišče. Kljub temu, da so pogoji za trening zelo slabi (peščeno in prašno igrišče), se naši fantje zbirajo vsako popoldne in do poznega večera pridno trenirajo, žal brez strokovnega vodstva.

Omenimo naj še registrirana kluba, ki sta znana tudi izven naše komunne in prek meja naše domovine, katerih jedro tvorijo zopet mladinci matičnega aktiva; to sta TAK in hokejski klub Prevoje. Občinski športni forumi bodo morali vsakakor upoštevati vsa ta dejstva pri izbiri lokacij za gradnjo novih športnih objektov.

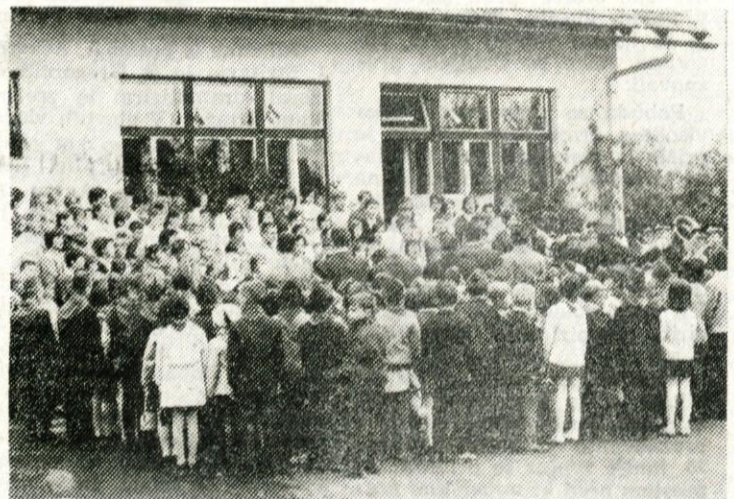
V. Prašnikar

Kralju, Absolviral je na Umetniški akademiji v Zagrebu. Izdelal je vrsto portretov v mavcu, bronu, in v drugih materialih. Njegovo največje delo je spomenik padlim borcem v Zalogu pri Ljubljani, izdelal pa je tudi kip »Slovenije«, ki krasi delovno sobo maršala Tita. Sedaj je pa svojim uspehim stvarivam priključil še kip revolucionarke in borke Rezke Dragar. Ta uspela prireditve je bila istočasno tudi zaključek pomembnih del v tem predelu naše občine. Vsa zahvala za dosežene uspehe gre odboru krajevne skupnosti Dragomelj-Pšata, prav posebno pa še prizadevnima članoma Pavlu Peterki in Ivanu Marinšku.

Naj navedemo le nekaj pridobitev, ki so plod prizadevnosti krajevnih organizacij in visoke zavesti občanov. Zgrajen je bil transformator v Dragomlju, vodovod za obe naselji, ki je sedaj v izgradnji še za Malo Loko in B'šče, asfaltirana cesta v dolžini 3970 m in nabava nove motorke Rosenbauer za PGD Pšata. Se v letošnjem letu bo napeljan priključek kraja na telefonsko omrežje. V teh letih so prebivalci s prostovoljnimi prispevki za vsa ta dela prispevali ca. 33 milijonov starih dinarjev.

V letošnjem letu je bila adaptirana tudi osnovna šola Dragomelj. Stroški znašajo ca. 13 milijonov starih dinarjev.

Krajevna skupnost pa ima v delovnem programu še postavitev transformatorja na Pšati in nadaljevanje moderniziranja stranskih vaških cest. Prizadevnost občanov KS Dragomelj-Pšata je lahko za zgled mnogim drugim krajevnim skupnostim v občini, prebivalcem tega področja naše občine za dosežene uspehe in za res lepo in skrbno organizirano prireditev iskreno čestitamo.

Mladinski zbor II. osnovne šole iz Domžal je sodeloval na praznovanju ob odkritju doprnskega kipa Rezke Dragarjevi v Dragomlju

Gradovi na domžalskem

V letih 1966 in 1967 je ekipa Kamniškega muzeja, Gorenjskega muzeja iz Kranja in Zavoda za spomeniško varstvo Kranj opravila terenska dela ob raziskavah gradov na Gorenjskem. Obsežne naloge smo se lotili iz več razlogov in z več cilji:

1. Skoraj vsi grajski objekti (ohranjeni in razvaline) predstavljajo danes pereče spomeniške probleme. Ob vseh prizadevanjih, da bi postala naša dežela čim bolj privlačna za domače in tuje turiste, še nismo našli pravega razumevanja za objekte, ki jih drugod po svetu vse drugače vrednotijo in ne nazadnje tudi »prodajajo«.

Zaradi slabega ali nikakršnega vzdrževanja, z redkimi izjemami, pri nas gradovi propadajo, škoda je vsak dan večja. Tu ne mislimo samo na materialno škodo; v ruševinah izginjajo spomeniške vrednote, ki so nastajale skozi stoletja, se izpopolnjevale in dale naši pokrajini svojstven čar. Z njimi ugaša naš čut odgovornosti, prizadetosti, in pred parolo »ni delanja«, priznavamo poraz. Kljub vsej zakonski zaščiti, spomeniki še dalje propadajo.

2. Od Valvasorjevega orisa gradov na Kranjskem, so zgodovino posameznih gradov študirali zgodovinarji in umetnostni zgodovinarji predvsem na podlagi arhivskih virov, arhitekturnega izgleda in likovnih vrednot. Valvasor nam ni zapustil florisnih zasnov gradov. Te pa so za čas nastanka gradu zgovornejše od arhivskih virov, ki lahko grad omenjajo mnogo kasneje, kot je resnično nastal. S študijem florisov in komparacijo najdemo odgovor na vprašanje, kdaj so grad postavili. Ena glavnih nalog, ki smo si jih zastavili, so bile prav meritve in izrisi grajskih kompleksov.

Iz obsežnega gradiva, ki smo ga zbrali, bomo v nekaj nadaljevanjih objavljali gradove z domžalskega območja z željo, da nam bralec sporoče še morebiti neregistrirane podatke ali posredujejo fotografije predvojne stanja gradov, ki so med vojno pogoreli.

Do sedaj opravljeno delo in zbran material predstavlja še le začetek obsežne študije posameznih gradov.

Gradove bomo objavljali po kronološkem zaporedju najstarejših ugotovljenih gradbenih faz.

O najstarejših gradovih na Gorenjskem poročajo viri že v 10. in 11. stoletju. Večina naših srednjeveških gradov pa se v listinah omenja v času 12. in 14. stoletja. Značilna zanje je stolpasti oblika (kvadratnega ali pravokotnega tlorisa), strateško odlično izbrana lega na težko dostopnih in že po naravi zavarovanih krajih. Stolpasti gradovi (turni) so bili utrdba in stanovanje obenem. Nadaljnja razvojna faza so gradovi z ločnim stanovanjskim palacijomom.

V tej obliki diferencirano grajsko poslopje je potrebovalo za svojo zaščito posebno obzidje, ki so ga v dobi gotike dopolnjevali še značilni obzidni stolpi. V nadaljnjem razvoju gradov je opaziti vse večjo pozornost stanovanjskemu delu gradu. V drugi polovici 15. in v začetku 16. stoletja postavljajo gradove v ravnini, vendar jih zaradi turških vpadov in kmečkih neredov dobro zavarujejo. Tako imenovani dvoriščni gradovi so bili utrjeni z značilnimi ogelnimi stolpi (npr. Brdo pri Lukovici, Krumperk). V tem času pa se pojavijo tudi manj utrjeni objekti, graščine enostavnega pravokotnega tlorisa pri katerih stolpi okrne v ogelne pomele (npr. Češenik).

V 17. in 18. stoletju ne moremo govoriti o enotnem tipu gradov. Večina do tedaj stoječih je bila barokizirana. Eden najkvalitetnejših primerov grajske arhitekture na prehodu iz 17. v 18. stoletje je bil grad Groblje.

V 19. in 20. stoletju postaja notranjost gradov vse bolj reprezentančna. Gradove krasijo razčlenjene fasade, grajski vrtovi, bogata stopnišča.

V vihuri druge svetovne vojne je tudi na Domžalskem izginilo nekaj vrednih in lepo opremljenih gradov.

Razvalina starega gradu v Mengšu

Legenda nam sporoča, da je že v 8. stoletju postavil vojvoda Menga svoj grad na manjši vzpetini nad Mengšem. Rodbino nemških gospodov omenjajo listine v letih 1154 in 1156.

Na hribu nad Mengšem lahko res še danes opazimo dva peterokotna platoja, ločena s tremi obrambnimi jarki. Na manjšem južnem platoju so ruševine kapele sv. Lovrenca.

Mengeš je zelo stara naselbina z močno kontinuiteto poselitve. Znane so arheološke najdbe iz starejše železne dobe, iz časa rimske okupacije naših krajev in s slovanske nekropole (okolica župnišča).

Na vprašanje, kaj in kakšen je bil »Mengov grad«, bodo dala odgovor le arheološka izkopavanja na obeh platojih. Raziskave imajo v programu del za leto 1973.

Grad na Limbarski gori (Lilnberg)

O gradu, ki ga listine omenjajo že leta 1156 in je stal na Limbarski gori, vemo le, da so ga postavili gospodje Limbarski. Razvaline gradu so bile že v 17. stoletju pokrite z rušo. Na podlagi zgodnjih omenb in tipične srednjeveške lese ga uvrščamo med najstarejše gradove na Kamniško-Domžalskem.

Grad Kolovec — Valvasorjev bakrorez

Stari grad Kolovec (Gerlachstein)

Na težko dostopnem hribu nad vasjo Kolovec se še danes ogledujejo po dolini razvaline gradu Kolovec. Prva omemba je iz leta 1287, sodeč po tlorisu, načinu gradnje in legi gradu pa je nastal vsaj že v 12. stoletju.

28 metrov širok notranji obrambni jarek loči med seboj

starejši vzhodni in mlajši zahodni del gradu. Kolovec je primer t. im. kastelega tipa gradu, kjer stolp in stanovanjski palacij obdaja obzidje. Grad je v 16. stoletju pogorel. Takratni lastniki gradu, Hohenwarti, so okoli leta 1530 postavili v nižini nov grad — spodnji Kolovec (pogorel med drugo svetovno vojno).

(Nadaljevanje sledi)
Mirina C. Zupančič

Ob prvi obletnici mladinskega aktiva Trojane

Mladinski aktiv Trojane je bil ustanovljen 27. julija 1969 na lastno pobudo. Steje le okrog 30 mladincev. Že takoj na začetku smo pokazali veliko prizadevnosti in volje do dela. S športno, kulturno, zabavno in izletniško dejavnostjo je prepleten večji del našega programa. S športnim delom smo začeli 1965. leta. Sodelovali smo že na občinskem in medobčinskem prvenstvu. Naš nogometni klub »Polet« je letos igral v LNP. Rezultati bi bili lahko mnogo boljši, če bi imeli svoje igrišče. Občinska konferenca ZMS Domžale nam je omogočila nakup mize za namizni tenis, velika želja športne sekcije oziroma vseh članov aktiva pa je, da bi zgradili košarkarsko igrišče.

Na področju kulture in prosvete organiziramo vrsto zabavnih prireditev pod naslovom »Veselo srečanje«. V svojem kraju želimo po dolgoletnem premoru spet spraviti na noge družabno življenje. Za letošnje leto smo sestavili zelo obsežen program, vendar ga zaradi nerazumevanja občinske zveze za promet in kulturo ne bomo mogli realizirati. V programu smo imeli ustanovitev svojega mladinskega gledališča, zaradi pomanjkanja sredstev pa tudi nismo mogli pripraviti proslave ob dnevu žena. Ali ni škoda zamuditi priložnosti, ko imamo ljudi, ki se želijo resno oprijeti dela, na ne naidejo razumevanja. Že ob ustanovitvi aktiva smo začeli razmišljati o svojem

lastnem prostoru, kjer bi se sestajali in razvijali svoje dejavnosti. Edini neizkoriščen prostor, ki nam je bil na razpolago, je bil v Zadržnem domu. Za dve mali sobi, za kateri smo zaprosili stanovanjsko podjetje, ki upravlja poslopje, so zahtevali najprej mesečno najemnino okrog 100 din. Šele po dolgem dogovarjanju so nam dali te prostore v brezplačno uporabo. Eno sobo smo uredili za foto temnico, kjer bomo delali v okviru Ljudske tehnike, bili pa smo že pobudnik za organizacijo tečaja za voznike A in B kategorije.

Ko je prostovoljno gasilsko društvo Trojane gradilo gasilski dom, smo sodelovali pri delovnih akcijah, za oddolžitve pa lahko uporabljamo prostore v domu za razne prireditve.

V programu vsakega mladinskega aktiva mora biti tudi povezava oziroma sodelovanje z vsemi družbeno-političnimi organizacijami v kraju. Odločili smo se, da organiziramo konferenco, ki naj bi imela predvsem namen, dogovoriti se o skupnih akcijah. Vendar smo z žalostjo ugotovili nerazumljivo odsotnost predsednika KS kot tudi KO SZDL. Z odsotnostjo sta nam pokazala, kakšno bi bilo njuno poročilo. Ali smo ustvarili s to konferenco politično trenje na vasi, kot nam nekateri očitajo? Ena osnovnih značilnosti vsakega mladega človeka je da želi biti aktiven, da ni zadovoljen z doseženim in si želi naprej ter včasih pre-

16. oktobra 1920 se je na Vrhniku mlinarju Tomažu rodil Domžalčanom dobro znani glasbenik, ravnatelj Zavoda za glasbeno izobraževanje, Stane Habe.

Osnovno šolo je obiskoval na Vrhniku, nato pa se je vpisal v Glasbeno metico in orglarsko šolo, ki jo je uspešno končal leta 1939. Še istega leta je bil nameščen za občinskega tajnika in organista v Hinča v Suhi kračini. Že v februarju leta 1942 so ga Italijani aretirali, odpeljali najprej v kovaške, od tam pa v zapore bežeške vojašnice v Ljubljani. Poslan je bil v internacijo v Gonars, na Rob in v Fenice, ker je ostal vse do kapitulacije Italije septembra leta 1943. Ob povratku domov so ga ponovno aretirali Nemci in ga zaprli v sodniške zapore v Ljubljani.

Že prve dni po osvoboditvi je prevzel mesto kapelnika vrhniške godbe, vodil pa je tudi ženski in mešani pevski zbor v svojem rojstnem kraju, kjer je poslal vnet kulturni delavec. V letu 1947 in 1948 je bil korepetitor centralnega zbora jugoslovanske ljudske armade v Beogradu. Veseni leta 1948 pa se je zaposlil kot predavatelj v gimnaziji na Vrhniku. V tem času je končal gimnazijo in teoretični oddelak SSS pri Akademiji za glasbo v Ljubljani. Na Vrhniku je ostal štiri leta, nato pa se leta 1952 prišel v Domžale.

Odbornik SKUD Domžale so želeli dobiti stalnega pevovodjo, ki bi z uspehom vodil vokalne in instrumentalne skupine. Zato je tedanji ravnatelj domžalske

niže gimnazije pridobil Staneta Habeta, da ni odšel za predavatelja v Kranj, za kamor je že imel dekret, ampak je prevzel mesto predavatelja glasbe na tej šoli.

Že naslednje leto je imel prvi samostojni nastop šolskega mladinskega pevskega zbora, ki je nato dolga leta pod njegovim vodstvom dosegal izredne uspehe na številnih samostojnih koncertih.

V istem letu je imel že tudi nastop z mešanim in moškim pevskim zborom domžalske Svobode, ki ga je tudi vodil dolga leta.

V obdobju polnih 18 let, kar je v Domžalah, je dve leti vodil domžalsko godbo, orkester Glasbene šole, šest let mešani pevski zbor Svobode Ihan, več let mešani pevski zbor v Radomljah in mešani pevski zbor SKUD Papirnice Količevo, ni pa skoraj tovarne, kjer ne bi organiziral tovarniške delavce v pevske zборе, da so potem nastopali na raznih proslavah. Nekaj let je vodil tudi mešani pevski zbor v Blagovici. Pevske zборе in posebne vokalne skupine je pripravil za sodelovanje na raznih operetah, kot so Planinska roža, Habakuk, Lectovo srce, Kovačev študent, Hmeljska princesa, Srce in denar in druge. Sedaj pa že vrsto let uspešno vodi moški pevski zbor Društva upokojencev Domžale.

Za priznanje za uspešno delo na glasbenem področju je bil leta 1959 imenovan za ravnatelja takratne Glasbene šole Domžale, ki se je prav pod njegovim vodstvom razvila v priznano kulturno ustanovo, Zavod za glasbeno izobraževanje Domžale, z oddelki v Mengšu, Moravčah, Radomljah in Dragomlju. Zavod si je prav po njegovi zaslugi pridobil vodilno mesto med slovenskimi glasbenimi šolami, saj so nekdanji učenci tega zavoda predavatelji glasbe na šolah in priznani instrumentalisti pri profesionalnih orkestrih. Šola je v tem času, kot ena redkih pri nas, dobila tudi svoje lastne prostore.

Poleg svoje poklicne dejavnosti je bil več let predsednik sveta za prosveto in kulturo skupščine občine Domžale, predsednik zveze kulturno prosvetnih organizacij občine Domžale, član Okrajnega sveta za prosveto in kulturo, sedaj pa je že drugo mandatno dobo odbornik SOB Domžale, podprednik sveta za prosveto in kulturo, podpredsednik ZKPO ter predsednik aktiva ravnateljev glasbenih šol v okviru ZPPS Ljubljana.

Za svoje delo na kulturno prosvetnem polju je prejel vrsto odlikovanj in priznanj med drugimi občinsko priznanje za organizacijo ter sodelovanje pri

vseh pomembnejših kulturnih prireditvah v občini Domžale. Imenovan je bil za častnega člana godbe Domžale in godbe Mengeš, prejel priznanje za vodstvo zbora v JLA, priznanje III. in II. stopnje republiškega odbora ZKPO ter zlato Gallusovo značko, odlikovan pa je bil tudi z redom dela s srebrnim vencem in redom za slug za narod s srebrno zvezdo,

s katerima ga je odlikoval predsednik republike.

Slavljenčeve zasluge za razvoj glasbene kulture v naši občini so izredne.

Pri njegovem delu mu želimo tudi za naprej še mnogo uspehov tako pri poklicnem kakor tudi pri vsem ostalem družbeno koristnem delu, ob življenjskem jubileju pa mu iskreno čestitamo.

Poleg tekmovalnega uspeha tudi družbeno pomembno delo

Moška in ženska ekipa gasilcev TOSAMA s predsednikom del. sveta Stefanom Rozmanom in vodjo splošnega sektorja, Miroslavom Požekom

Prostovoljno gasilstvo je pri nas že tradicija, saj imamo v vsakem večjem kraju in v vsaki večji delovni organizaciji prostovoljne gasilske enote. V TOSAMI imamo celo dve in sicer žensko in moško, na katere smo upravičeno ponosni.

Pred kratkim sta bili dve pomembni republiški tekmovalni gasilcev. Prvo je bilo republiško tekmovalje industrijskih gasilskih enot v Trbovljah. Udeležilo se ga je 49 moških in 7 ženskih ekip, med njimi sta bili tudi naši dve. Moški so zasedli 6. mesto, ženske pa 5. mesto, obe ekipi pa sta si prilepili zlato tekmovalno značko. Drugo tekmovalje je bilo tekmovalje slovenskih tekstilnih gasilskih enot v Novem mestu, kjer sta

tako moška kot ženska ekipa zasedli 6. mesto.

To so uspehi njihovega požrtvovalnega in discipliniranega dela, saj je vsak izmed njih moral opraviti tudi po 50 ur prostovoljnih vaj. To je njihov tekmovalni uspeh, praktični uspeh pa se pokaže ob požaru, ko ravno ti tovariši in tovarišice in tisti, ki so tekmovali pred njim, vedo, kako se je treba lotiti gašenja, reševanja ljudi in družbene imovine.

Praktičnih koristi gasilstva v delovni organizaciji se pri nas zavedajo tudi samoupravni organi in vodilni delavci, ki vedno razumejo potrebe gasilcev in priznavajo njihove uspehe.

T. Dolenc

Na podlagi sklepa samoupravnih organov

razpisuje

podjetje «MLINOSTROJ» tovarna strojev Domžale naslednje štipendije:

1. Diplomirani strojni inženir
2. strojni inženir
3. strojni tehnik
4. diplomirani ekonomist
5. ekonomski tehnik

Prošnje s kratkimi življenjepisom pošljite na splošno kadroviski sektor podjetja do 31. X. 1970.

Uprava podjetja

cenjuje realne možnosti, toda mi jih nismo. Dodajmo še to, da je razpravljanje o družbi odraz zrelosti mladih ljudi, ki so jo pokazali v svojem delu, odraz njihovega zanimanja za nadaljnji napredek naše socialistične skupnosti.

Naj zaključimo z željo, da bi v bodoče dobili od koga vsaj moralno pomoč, če že ne materialne.

L. Goričan

Seje občinske skupščine v mesecu septembru

29. septembra so se odborniki občinske skupščine sestali na svoji 16. seji, da bi pregledali uspešnost polletnega gospodarjenja gospodarskih organizacij, poslovanje občinskih skladov v preteklem letu, poročilo o preventivni zdravstveni službi in o delu sveta za zdravstvo in socialno varstvo.

Podatke iz obširnega pismenega poročila o polletnih obračunih gospodarskih organizacij je obrazložila referentka občinske analitiško-planske službe Jožica BERLEC.

Ugotovljeni so bili ugodni rezultati glede rasti fizičnega obsega industrijske proizvodnje kot tudi glede izpolnjevanja plana vrednosti proizvodnje. Bili pa bi še ugodnejši, če poslovanje gospodarskih organizacij ne bi ovirala splošna nelikvidnost. Od vseh panog je bila v poročanem obdobju najbolj nelikvidna trgovina. Izvoz območja naše občine je bil kar za 25 % uspešnejši kot v prvem polletju lanskega leta; več kot polovico vsega izvoza je bilo usmerjeno na konvertibilno področje. Tudi promet v trgovini se je v primerjavi s prvim polletjem lanskega leta povečal za 34 %, iztržek v družbenem sektorju gostinstva pa je bil večji za 25 %, čeprav je bilo pri tem ugotovljeno, da se iztržek za alkoholne pijače zmanjšuje. Zaposlenost v prvem polletju se je povečala za 1 % v primerjavi s istim obdobjem preteklega leta, kar predstavlja 101 zaposlenega. Največji porast je bil v trgovini. Nekoliko se je zmanjšalo število zaposlenih žensk, vendar je teh v skupnem številu vseh zaposlenih še vedno 54,11 %. Nominalni osebni dohodki so se v prvih šestih mesecih letošnjega leta povečali za 18 % v primerjavi s lanskim istim obdobjem, vendar kljub temu v večini panog gospodarstva in negospodarstva ni doseženo republiško poprečje. Nadaljnji podatki so se nanašali na oceno poslovnega uspeha, ki pa ga je zaradi novega sistema obračunavanja težje primerjati s poslovnim uspehom v istem obdobju lanskega leta, vsekakor pa je gospodarska rast v primerjavi s istim lanskim obdobjem pozitivna. Kljub slabi ohranjenosti osnovnih sredstev se je povečala tudi produktivnost.

Tudi svet za industrijo je že obravnaval to poročilo, zato je predsednik sveta Stane ROZMAN opozoril na nekatere probleme, med drugim na podjetje Melodija, v katerem se stanje še vedno ni saniralo, čeprav bo nujno najti izhod iz težav. Najustreznejša rešitev bi bila v združitvi z močnejšim partnerjem, kajti sicer bo likvidacija neizogibna.

Nadalje je opozoril na nizko realizacijo ostanka dohodka, na katerega je vplival tudi izvoz, saj pretežni del gospodarskih organizacij izvažajo z izgubo. Kljub temu pristojni organi še vedno ne kažejo pripravljenosti, da bi popravili izvozne instrumente, ki bi stimulirali podjetja, ki izvažajo, še posebno tista, ki izvažajo na konvertibilno področje. Svet za industrijo je tudi kritično obravnaval doseženo prakso obremenjevanja delovnih organizacij z dodatnimi stopnjami prispevkov za zdravstveno zavarovanje zaradi večjega poprečja bolniških izostankov. Ti pa so v delovnih organizacijah, ki zaposlujejo pretežno žensko delovno silo, pogostejši, kar bi se moralo vsekakor upoštevati.

Ker precej skromna akumulacija v industriji ne omogoča razširjene reprodukcije z lastnimi sredstvi, bodo morala podjetja poiskati tudi bančna sredstva. Za to pa so potrebni tudi ustrezni elaborati in investicijski programi. Teh pa večina podjetij nima. Tudi združevanje sredstev bo potrebno, da bodo posamezna podjetja lahko nastopila pri banki z ustrezno lastno udeležbo.

V obširni razpravi je najprej Anton REPOVŽ spomnil na pozitivno rast prometa v trgovskem podjetju »NAPREDEK« Domžale tudi v preteklem polletju, medtem ko je Albin PENIČ spomnil na problem podjetja Melodija in postavil vprašanje, kam z 200 zaposlenimi v primeru stečaja. Po mnenju Jožeta KOKALJA bi bila potrebna le zamenjava vodstvenega kadra, medtem ko je Vida BOGATAJ ugotovila, da je bilo to že večkrat zamenjano, pa se kljub temu podjetje ne izvleče iz težav. Predsednik skupščine je v svoji daljši razpravi ugotovil, da je rešitev Melodije le v združitvi z drugim večjim podjetjem. Z enim od teh že tečejo razgovori in je upati, da bo to vprašanje rešeno še v tem letu. Izgubo izkazuje tudi podjetje NOVOPREM, podjetje SEMESADIKE pa ima težave zaradi izgube pri vzreji ameriških kun. Za uspešni razvoj bi bila v nekaterih industrijskih podjetjih potrebna večja smelost, saj ponekod niso napravili vsega, kar bi lahko, posebno v zvezi z rekonstrukcijami in pri iskanju bančnih sredstev. Za vse to so seveda potrebni ustrezni programi in strokovni kadri, ki so prav gotovo največja in najpomembnejša investicija.

Za celotno gospodarstvo v občini pa je pomemben tudi razvoj drugih panog. Predsednik skupščine je opozoril na nujnost da se prepreči nadaljnji odliv dohodka iz občine, urediti bo

STANOVANJSKO PODJETJE DOMŽALE

razpisuje po sklepu razširjenega delavskega sveta
I. natečaj

za zbiranje pismenih ponudb za odprodajo naslednjih nepremičnin last SLP:

- a) zasedeno stanovanjsko stavbo v Domžalah, Kersnikova 2, s pripadajočim zemljiščem.
- b) zasedeno stanovanjsko stavbo v Srednjih Jaršah 32,
- c) zasedeno stanovanjsko stavbo v Šentvidu 22,
- č) zasedeno stanovanjsko stavbo v Češnjicah 13,
- d) poslovni prostor v Dobu št. 5, v izmeri 13,95 × 6,40 m,
- e) gospodarsko poslopje v Brezovici št. 7, v izmeri 18,50 × 7,15 m.

1. Izklicne cene za zgoraj navedene nepremičnine znašajo:

- a) 88.059,19
- b) 49.644,65
- c) 12.751,29
- č) 48.195,50
- d) 2.160,00
- e) 8.892,00

2. Prednost nakupa ob enakih pogojih imajo nosilci stanovanjske pravice pod točkami a) do č) oziroma predlagatelji pod točkami d) in e);

3. Vsak interesent za odkup nepremičnin mora položiti pred pričetkom natečaja kavcijo 800.— din, ki se vplača pri blagajni podjetja ali na žiro račun št. 5012-1-79. Kavcija se vrne po zaključku natečaja vsem, ki niso uspešni, zadrži pa se najugodnejšemu ponudniku za kritje stroškov natečaja.

4. Pismene ponudbe s priloženim potrdilom o plačani kavciji sprejemamo v roku 15 dni od objave natečaja na naslov: STANOVANJSKO PODJETJE DOMŽALE, KOLODVORSKA 6, z oznako I. natečaj za odprodajo.

treba dohode v Domžale itd.

Spričo konjunkturo v gradbeništvu grede te stvari le počasi naprej, zabeležen pa je bil zadovoljiv napredek v obrti, medtem ko sta gostinstvo in turizem področji, kjer so še velike možnosti razvoja in dohodka.

Ing. Tone DEČKO je omenil, da je skromna akumulacija posledica izgube na zunanjem trgu, podražitev, ki jih je že v sklenjenih pogodbah ni mogoče več upoštevati ter zadolženosti.

Stane ROZMAN je prepričan, da izhaja nelikvidnost iz preteklih let, saj podjetja v naši občini, kjer je predvsem predelovalna industrija, do leta 1954 niso imela sredstev za razširjeno reprodukcijo in so morala sredstva, ki bi jih sicer lahko za to namenila, usmerjati v obratna sredstva, ker zanje ni bilo poskrbljeno. Ta pretok sredstev za investicije v obratna sredstva pa zmanjšuje konkurenčno sposobnost podjetij na domačem in še bolj na tujem trgu.

Anton REPOVŽ je spomnil na povečan dotok sredstev, ki ga je omogočila razširjena trgovska mreža. Vendar je izgradnja novih trgovskih kapacitet še vedno potrebna, oziroma naj bi se, po mnenju predsednika skupščine, skušalo pridobiti interesente za izgradnjo novega trgovskega centra. Skupščina to idejo v celoti podpira. V zvezi z nadaljnjim razvojem turizma v občini je odbornik Janez KODERMAN načel vprašanja ureditve primernega gostinskega lokala na območju Domžal in s tem odprl obravnavo o gostinskem lokalu

»Pri pošti« v Domžalah, ki že po zunanjem videzu ni v čast občine in posebno ne njenemu centru, čeprav ima glede na svojo lokacijo vse pogoje za uspešno poslovanje. Po sklepu skupščine naj bi svet za blagovni promet na svoji prvi naslednji seji obravnaval to vprašanje in sprejel ustrezne zaključke za sanacijo.

Odbornik ing. Tone DEČKO je menil, da so za razvoj turizma pomembne tudi malenkosti, zato naj bi pristojne krajevne skupnosti ali turistična društva storila več tudi za lepši videz posameznih krajev.

Opozoril je tudi na nered na domžalski razkladalni postaji, kjer naj pristojna inšpekcija takoj ukrepa.

Odbornik Jože KNEP je dobil pojasnilo od načelnika davčne uprave Andreja DRMALA na vprašanje v zvezi z izpolnjevanjem davčne obveznosti posameznih zasebnih gostilničarjev, odborniku Francu KOCJANU pa je na njegovo vprašanje o nadaljnjem obstoju odprtega bifeja pri avtobusni postaji v Domžalah, odgovoril Anton REPOVŽ.

Ugotovil je, da obstajajo odprti bifeji tudi drugje po svetu. Ko bo odprta v Domžalah nova avtobusna postaja, bo v tem objektu tudi bife in tedaj tudi ne bo več potrebe za nadaljnje obratovanje omenjenega bifeja. Lovro KORENCAN je opozoril še na vprašanje kadrov v gostinstvu, ki bi jih bilo treba zagotoviti tudi s študijskim in drugim oblikami pomoči pri študiju. S tem bi pokrili tako se-

danje potrebe po ustreznem gostinskem kadru, zagotovili pa tudi uspešno kadrovanje za delo v novih kapacitetah na področju gostinstva in turizma. PREDSEDNIK skupščine je seznanil odbornike s konkretnimi zaključki za nadaljnjo izgradnjo turističnega centra Kolovec. Objekt bo namreč prevzelo večje gostinsko podjetje iz Poreča. V zvezi s tem pa želi to podjetje izpolnitev dveh pogojev. Z enim od teh se je skupščina strinjala, namreč, da postavi isto podjetje tudi motel na odcepu z bodočo avto ceste.

Skupščina pa ni sprejela drugega pogoja, to je, da bi občina delno regresirala kredit, ki ga bo za izgradnjo turističnega centra na Kolovcu to podjetje najelo.

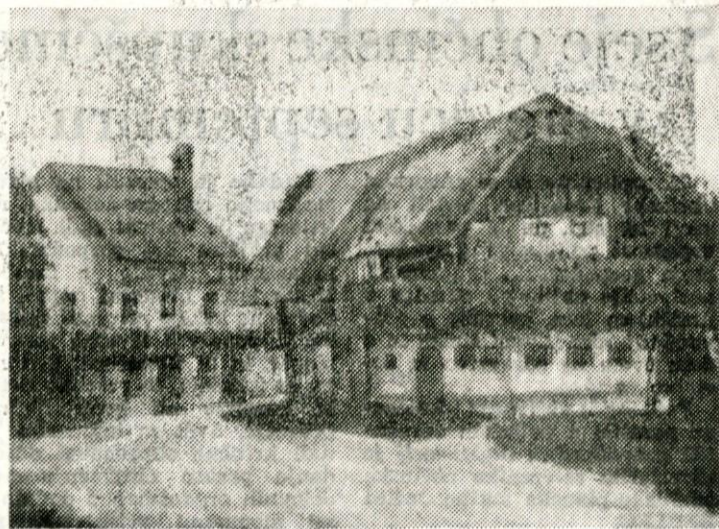
Poročilo zdravstvenega doma o izvajanju preventivnega zdravstvenega varstva ter poročilo o delu sveta za zdravstvo in socialno varstvo je bila naslednja točka dnevnega reda.

Predsednica sveta Tilka LEB, je spomnila odbornike na nekatere bistvene podatke o dosedanjem delu sveta. Opozorila je na akcijo v zvezi z deratizacijo, na delo sanitarne inšpekcije, rejniško in socialno službo, organizacijo počitniških kolonij, vprašanje lekarne in na preventivno zdravstveno dejavnost. To opravlja zdravstveni dom Domžale v okviru pogodbe, ki določa obseg del in način financiranja preventive, za katero je plačnik občina Domžale. Preventivno zdravstveno varstvo se je odvijalo po programu, v katerega je bila med drugim zajeta patronažna služba medicinskih sester in socialne delavke pri ZD, sistematski pregledi dijakov srednjih šol, pregledi športnikov, zobozdravniški pregledi učencev osnovnih šol, obvezni pregledi otrok pred vpisom v šolo, kolonije, letovanja itd. Odbornik Franc ZUPAN je želel pojasniti glede deratizacije v stanovanjskih hišah in glede povračila škode v primeru, da pride do zastrupitve drugih živali. Razprava je ponovno potrdila ugotovitev, da je uspeh akcije zagotovljen le tedaj, če se z akcijo zajamejo vsi objekti v strnjem naselju. Po pojasnilu Petra PRIMOŽIČA, načelnika oddelka za splošne zadeve in družbene službe, poskrbi zavod za vse varnostne ukrepe in tudi povrne škodo, če se seveda krivda zavoda strokovno ugotovi. Sicer pa bi morali tudi sami lastniki v času deratizacije paziti na domače živali.

Albin PENIČ je načel vprašanje zobozdravniških storitev in pregledov šoloobveznih otrok v oddaljenih krajih ter kategorizacije otrok, ki še ni zajela učencev po vseh šolah. Na območju Moravč je verjetno za en oddelke duševno manj razvitih otrok. Zato naj bi se organiziral oddelke v Moravčah, ker je posebna šola na Homcu za te otroke preveč oddaljena. Na pr-

vo vprašanje je odgovoril dr. Anton PIRC in med drugim ugotovil, da bo po sklepu sveta za zdravstvo in socialno varstvo na posebnem sestanku z ravnateljci šol in ustrezno službo zdravstvenega doma treba najti način, da bodo zajeti vsi šolski otroci v oddaljenih podružničnih šolah. Kategorizacija otrok se v občini stalno izvaja, ni pa dovoli, da je otrok le kategoriziran, ampak ga je treba potem dati v posebno šolo, ki pa je zaenkrat prenapolnjena. Zato bo treba najti ustrezno rešitev tudi za otroke iz oddaljenih območij občine. V nadaljnji razpravi so odborniki kritično obravnavali dosednji način organizacije dežurne službe v domžalski lekarni. Skupščina je soglasno zahtevala, da se izvede sklep pristojnega sveta in uvede dežurna služba v prostorih same lekarne v Domžalah.

Poročilo o zaključnih računih sklada za urejanje mestnih zemljišč za leto 1969, sklada za urejanje in oddajanje stavbnih zemljišč, sklada za izgradnjo ceste Želodnik—Moravče, sklada za izgradnjo in adaptacijo stanovanj borcev NOV in gasilskega sklada občine Domžale je bila naslednja točka dnevnega reda. Skupščina je zaključne račune z večino glasov potrdila, vendar želi, da se ji v prihodnje predložijo v prvih mesecih leta. Sprejet je bil tudi predlog Staneta LUZARJA, naj se za prihodnjo sejo skupščine pripravi pregled dohodkov in izdatkov po posameznih zazidalnih območjih, oziroma poročilo o uspehu posameznih natečajev, in to za preteklo leto in za vse v letošnjem letu realizirane natečaje. Predsednik sklada za urejanje mestnih zemljišč Andrej PANGERSIČ je načel vprašanje poravnave terjatve v znesku 48 mio SD, ki jih temu skladu dolguje sklad za urejanje in oddajanje stavbnih zemljišč. Z navedenim zneskom so bili namreč poravnani stroški za geodetske izmere, ki bi jih moral financirati sklad za urejanje in oddajanje stavbnih zemljišč, v breme sklada za urejanje mestnih zemljišč, in to v času, ko sta bili obe področji združeni v okviru enega sklada. Kot je bil že sklep skupščine, bo treba v bodoče stroške geodetske izmere vključiti v prodajno ceno za stavbno zemljišče. Ker bo navedeno obveznost za nazaj težko poravnati, je skupščina sklenila, da naj se po predhodnem mnenju pristojnega republikanskega sekretariata sestanejo predstavniki obeh UO skladov s predsedstvom skupščine in najdejo ustrezno rešitev. Predsednik skupščine je opozoril na sredstva, na katere sklad doslej še ni računal. Graditelji, ki so postavili stanovanjsko hišo na komunalno urejenih parcelah med že obstoječimi objekti, namreč niso še vključeni v plačevanje prispevka za mestna zemljišča.

Akad. slikar Danilo Furger: Žmajdova domačija v Domžalah. (Poročilo o njegovi razstavi v času občinskega praznika smo objavili v prejšnji številki)

Po dopolnitvi odloka o priznavalninah, ki so ga odborniki brez razprave soglasno sprejeli, bo ustrezna komisija odslaj po prostem predarku reševala tudi vloge za priznavalnino tistih borcev za severno mejo v letih 1918 in 1919, ki imajo status borca priznan z odločbo. V naši občini dobivajo doslej priznavalnino štirje borci za severno mejo.

Brez poprejšnje razprave so sprejeli odborniki tudi spremembo odloka o proračunu zaradi uskladišne določb 6. člena odloka o proračunu z določbami zakona o organizaciji davčne službe v SR Sloveniji. Odlok o gornji spremembi je objavljen v uradnem vestniku.

Na predlog komisije za volitve in imenovanja so odborniki soglasno sklenili, da se Francka Maripšek na svojo željo razreši članstva v komisiji za družbeni nadzor. Namesto nje se v to komisijo imenuje Janjo Kralj. Nadalje je skupščina sklenila, da se v komisijo za popis prebivalstva v letu 1971 imenujejo: podpredsednik skupščine Jakob Černe za predsednika komisije, za tajnika komisije Alfonz Avbelj in za člane: Francka Trobec, Anka Lah, Štefan Pelcar, Peter Primožič, Franc Gabrovšek, Marjan Bolhar in Anton Uštar. V komisijo za prošnje in pritožbe, ki po volitvah sedanje skupščine še ni bila na novo določena, so bili imenovani: za predsednika Pavel Peterka, za člane: Franc Šink ml., Franc Mahkota, Franc Roglič, Milan Deizinger, Franc Pančur in Janez Avbelj.

Nato je skupščina na predlog sveta za delo sprejela odlok o najnižjih osebnih dohodkih delavcev pri zasebnih delodajalcih v besedilu, kot je objavljeno v uradni prilogi ter nato brez razprave odlok o spremembi odloka o sejemskem redu.

O potrditvi statuta Tehniške srednje usnjarsko galanterijske

šole Domžale bo skupščina sklenila, ko bo predhodno popravljen tako, da bodo vse organizacijske enote znotraj podjetja v enakopravnem položaju glede dolžnosti in pravic.

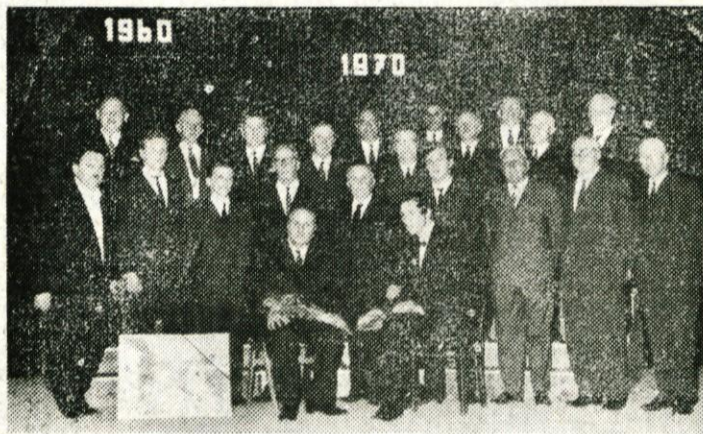
Z garancijo občinskemu gasilskemu skladu je skupščina nato omogočila najetje posojila pri zavarovalnici »Sava« Mengeš v znesku 12.500.— din, ki jih bo sklad uporabil za modernizacijo gasilske službe v občini.

Brez razprave je skupščina vzela na znanje informacijo likvidacijske komisije o zaključnem postopku redne likvidacije Kmečkega mlina Jarše. Pri »vprašanjih in predlogih« odbornikov je tekla razprava o zahtevi KS Vrhpolje za finančno pomoč občine pri gradnji vodovoda na njenem območju, ki pa verjetno še ni zaključena glede na to, da trenutno ni na razpolago potrebnih sredstev.

Predsednik skupščine je obvestil odbornike o pripravah in načrtih za izgradnjo šolske mreže in o načinu financiranja, saj gre za investicijo v znesku okoli 3,2 milijarde SD, s katero pa bo spričo stalnega naraščanja prebivalstva, vprašanje kapacitet osnovnih šol verjetno le časno rešeno. Sicer pa bo o tem vprašanju sklenala skupščina na svoji naslednji seji.

*Berite
občinski
poročevalec!*

10 let moškega pevskega zbora Društva upokojencev Domžale

Pevci zbora upokojencev ob praznovanju desetletnega jubileja

12. junija letos je imel pevski zbor Društva upokojencev Domžale v dvorani kina Domžale svečani koncert ob 10-letnici obstoja. Prav je, da se na kratko ozremo nazaj. Zbor je bil ustanovljen v mesecu novembru leta 1960 na pobudo agilnega sedaj že pokojnega, tajnika društva Mihe Stifitarja. Takoj je pričel z aktivnim delom, vodstvo zbora je prevzel sedaj že pokojni nadučitelj Rudolf Božič iz Radomelj. Prva leta delovanja je zbor pel največ na raznih komemoracijah in pogrebih. V letu 1964 je pa pripravil prvi samostojni koncert, katerega so z uspehom ponovili v Mengšu, Radomljah in Trzinu. Isto leto je nastopil tudi na reviji pevskih zborov v Domžalah.

Po smrti pevovodje Rudolfa Božiča v letu 1965 je prevzel vodstvo zbora Stane Habe, ki je že mesec nato z zborom nastopil na občinskem prazniku v Móravčah. V letu 1966 je zbor skupno s pevskim zborom »Tine Rožanec« priredil koncert v stekleni dvorani ZTP v Ljubljani, nato pa še skupno z istim zborom v kino dvorani v Domžalah.

Da je ta zbor zares aktiven, naj navedem le še nekaj podatkov za leto 1969. Vseh prireditelj, samostojnih nastopov, sodelovanj na raznih prireditvah in podobno je imel zbor v letu 85. Pevci so nastopili na proslavi dneva borca v Domžalah in naslednji dan v Dolinah

pri Trojanah, 3. julija pa so snemali polurno oddajo v RTV Ljubljana. Sodelovali so na proslavi občinskega praznika v Domžalah in Kamniku ter na proslavi v Moravčah. 1. novembra so sodelovali na komemoracijah v Domžalah, Radomljah in Količevem, nastopili v Domu počitka v Mengšu, v decembru pa so imeli samostojen koncert v mali dvorani Zavoda za glasbeno izobraževanje v Domžalah. Petinsedemdesetkrat so pa peli na raznih pogrebih na področju celotne domžalske občine.

Na jubilejnem koncertu je občinstvo, ki je napolnilo dvorano, pozdravil tajnik društva Tomaž Smole, nato pa je spregovoril in čestital zboru poslanec kulturno-prosvetnega zbora Jernej Lenič. Pevci so pod vodstvom Staneta in Tomaža Habeta izvedli na novo nastudirani celovečerni program narodnih in umetnih pesmi, nato pa še pesmi Janeza Boleta, Luke Kramolca, Rada Simonitija, Josipa Verbiča, Emila Adamiča, Cirila Preglja, Radovana Gobca in Ferda Juvanca.

Poslušalci so pevce nagradili z dolgotrajnim aplavzom, predsednik ZKPO Slavko Pišek jim je pa izročil darilo, detajl starih Domžal, delo akademskega slikarja Daniela Fuggerja.

Za letošnji občinski praznik je zbor prejel tudi občinsko odlikovanje.

T. R.

Novo na Delavski univerzi Domžale

Delavska univerza Domžale bo s 1. novembrom 1970 odprla ofset tiskarno in tako razširila svojo dejavnost tudi na to področje. Kolektiv se je odločil, da nabavi nov tiskarski stroj »Romavor 512«, ki lahko tiska v vseh barvah, kakor tudi vse ostale tehnične pripomočke, ki so potrebni, da bo tiskarna lahko poslovala.

V prihodnjih dneh bomo vsem delovnim in političnim organizacijam, društvom, krajevnim skupnostim in organizacijam SZDL ter občanom poslali naš prospekt, s katerim jih bomo seznanili z našo novo dejavnostjo, tiskanjem vseh vrst publikacij, tiskovin in reklamnih prospektov.

Lastniki vezan h vlog pri Ljubljanski banki, podružnici Domžale — nagradi

IZID XXII. NAGRADNEGA ZREBAŃJA LJUBLJANSKE BANKE, ki je bilo dne 30. septembra 1970

Objavljamo izžrebane številke hranilnih knjižic in nagrade, ki jih prejmejo varčevalci podružnice Domžale.

TV sprejemnik	
LOEWE OPTA	12978
pralni stroj	
SILTAL-SLL	4733
hladilnik GEORGI Naumov	449
harmonika	5727
hladilnik HIMO	3605
magnetofon SONY	2103
magnetofon Standard	
SR 200	10535
magnetofon SONY	13375
magnetofon SONY	13886
gramofon TRAVIATA	
STEREO	9419
kolo PONY	13607
zlati izdelek HÄRTER	14041
gramofon Traviata	7711
glasbena skrinjica	1977
glasbena skrinjica	4419
glasbena skrinjica	12394
glasbena skrinjica	12396
glasbena skrinjica	136/A
diaprojektor Vega	8113
mešalec GIRMI SENIOR	8302
ura Dareil	2885
ura Dareil	12386
ura Dareil	14626
vžigalnik Ronson	4501
vžigalnik Ronson	5110
vžigalnik Ronson	8198
vžigalnik Ronson	12974
sušilec za lase	14338
osebna tehnična	12198

Pametno gospodari, kdor vlaga svoje prihranke pri Ljubljanski banki, podružnici Domžale.

Člani ZB Ihan na Dolenjskem

26. septembra je krajevna organizacija ZB Ihan organizirala izlet svojih članov na Dolenjsko. Izleta se je udeležilo 83 članov in ožjih svojcev tako, da sta morala odpeljati kar dva avtobusa. Pot nas je vodila preko Ljubljane, Stične, Muljave, Žužemberka, Dol. Toplic v Kočevski Rog in »Bazo 20«, kjer je bil tudi cilj izleta.

Največ časa smo porabili v Žužemberku, kjer smo si ogledali spomenik 1700 padlim borcem. Med nami so bili tudi preživelci borci, ki so se borili po Dolenjski in v samem Žužemberku. Pripovedovali so, kaj vse so doživljali in kako je potekala borba za Žužemberk. Pred

spomenikom smo zapeli nekaj partizanskih pesmi, ki so odmevale daleč po dolini Krke.

V »Bazi 20« nas je že čakal oskrbnik tovariš Alojz Muren, ki nam je na široko orisal njeno zgodovino, kako je nastala in kaj je pomenila v času NOB za Slovenijo.

Po odhodu iz Baze smo se ustavili v pravkar zgrajeni brunarici, ki se imenuje Lukova brunarica (namreč po Leskovšku), kjer smo se okrepčali in nato krenili proti domu.

Vsi udeleženci so bili zelo zadovoljni in želijo, da bi se kmalu zopet srečali na drugem podobnem izletu.

R.

Šolske naloge o planinstvu

Rezultat nagradnega razpisa mladinskega odseka PD Domžale za najboljše spise s planinsko vsebino

Razpisu so se odzvali učenci II. osnovne šole Domžale, osnovne šole Brdo pri Lukovici ter učenci osnovne šole Radomlje. Komisija je iz predloženih nalog izbrala spise po temle vrstnem redu:

1. Ivica Pestotnik, osn. šola Brdo pri Lukovici

2. Slavči Bajec, II. osn. šola Domžale

3. Mitja Hafner, osn. šola Radomlje

4. Franc Novak, osn. šola Radomlje

5. Jožica Moškrič, osn. šola Brdo pri Lukovici

6. Nada Jeglič, II. osn. šola Domžale

Prva dva spisa po kvaliteti izstopata, ostali pa so bili prav tako nagrajeni kot priznanje za sodelovanje.

Nagrajenci prejmejo knjižne nagrade.

Na televizijski oddaji smo 26. aprila v ciklusu »400 let slovenske glasbe« slisali edino ohranjeno skladbo kamniškega skladatelja Jakoba Frančiška Zupana. To je »Te Deum«, ki ga hranijo v ljubljanski stolnici. Zupan je zložil mnogo cerkvenih in posvetnih skladb, pa tudi glasbo k prvi slovenski operi »Belin«.

Kdo je bil Jakob Frančišek Zupan? Rodil se je 27. julija 1734 na Zg. Stajerskem v okraju Wildon, verjetno kot sin slovenskega viničarja. V Kamnik je prišel 1738 leta kot učitelj, organist in glasbenik s trubehom za kruhom. Oženil se je s hčerko kamniškega meščana Gözla, ki je kasneje podedoval sedanjo hišo št. 34 v Kidričevi ulici. Komendski mecen Peter Pavel Glavar je izvalil Zupana v Komendo, kjer mu je nudil boljše dohodke. Zupan je v Komendi vodil šolo in glasbeno vzgojo mladelega naraščaja in tudi starejših ljudi. Glavar je skrbel za ubrano cerkveno petje in slovesne maše, ki so jih spremljali godci. Zupan pa je oskrbel glasbeno spremljavo in skladal cerkvene in posvetne pesmi ter vodil godbe. Se po njegovem odhodu v Kamnik so več desetletij delovale godbe v Žejah, na Mlaki in v Mostah.

Kamničani so si prizadevali, da bi odličnega šolnika in glasbenika dobili zopet nazaj, zato so zboljšali organistove dohodke in mu dali naslov pevovodje (regens chor). Leta 1802 se je Zupan vrnil v Kamnik in je poslej tu deloval 48 let. Imel je svojo zasebno šolo, nekaj internat. Na domu je poučeval učence v osnovnih predmetih, pa tudi v glasbi. Oblast je prepovedala njegovo »zakotno šolo«, zato je napravil izpit za učitelja in poslej poučeval na dekliški šoli. V dokumentih ga imenujejo »zaslužni učitelj«. Ko je leta 1870 izšlo v Pohlinovih »Pisanicah« besedilo za opero »Belin«, prvo slovensko opero, je Zupan zložil glasbo. Še danes ne vemo, ali so to opero kje predvajali. Gotovo pa so izvajali kak del vsaj v Kamniku, da je Zupan kontroliral svoje delo. Po predvajanju »Te Deumu« na televiziji lahko sklepamo o njegovem talentu in veščini.

Oslabel in onemogel je v starosti 77 let umrl v Kamniku, 11.

aprila 1810, v hiši št. 20 v sedanji Kidričevi ulici, medtem ko je sin Andrej ostal na rodnem domu. Dosedanja prizadevanja, da bi našli kake note Zupanovih cerkvenih ali posvetnih skladb, so ostale tako v Kamniku kot v Komendi brez haska. Trgovec Andrej Mejač v Komendi se je spomnil, da so za njegove mladosti prinesli s kora komenske cerkve celo skladovnico zamaščenih not, v kateri so v trgovini zavijali milo. Morda so na ta ali podoben način propadle tudi druge skladbe. Včasih ljudje pri pospravljanju na podstrešjih ali pa pri prezidavanju hiš najdejo kake stare predmete, zapise ali knjige, ki jih potem zavržejo in ne pomislijo, da bi morda prav prišle zgodovinarju in raziskovalcu naše kulture ali gospodarske preteklosti. Predmeti, ki jih je stari oče skrbno ohranil, vnučkom niso več zanimivi in so jim običajno v napoto, da jih zavržejo ali zažgejo. Morda bi se kje tudi še našle kake note iz starih časov, ki jih je ded — glasbenik spravil doma. Za območje kamniške in domžalske občine imamo v Kamniku muzej in gimnazijo kot najvišji prosvetni zavod. Naj bi take predmete ali dokumente, ki so doma v napoto, najditelji izročili eni od obeh ustanov. Morda bodo s tem rešili kak važen dokument iz naše preteklosti.

Spominjam se, da me je pred leti na avtobusni postaji v Mengšu ali Domžalah neka prijazna ženska vprašala, če bi me zanimala na brezovo lubje pisana pesem, ki jo je postal iz Amerike pred 100 leti Kamničan Franc Pirc.

Sprevodnik me je že potiskal v avtobus in sem samo utegnil reči, naj pesem pošlje v gimnazijo. Nisem imel niti toliko časa, da bi se prepričal, kdo je lastnica tega redkega dokumenta našega znamenitega sadjarja in civilizatorja na ameriški celini. Za kamniški muzej, ki zbira gradivo o Pircu, bi bil to edinstven in zanimiv prispevek. Pesmi pa nisem dobil in žal tudi nikoli nisem zvedel, kje naj jo iščem.

Morda jo še hranijo doma in bo propadla, če ne bo prišla na pravo mesto v muzej.

I. Z.

Lep izlet

Oskrbovanci Doma počitka Mengeš smo že pred meseci obiskali Koper in Portorož. Bilo je lepo in sončno vreme. Ko smo se pripeljali v Koper, smo si ga natančno ogledali, nato pa použili malico, ki smo jo imeli s seboj.

V Koprro smo se tudi vozili eno uro z barko po morju. Bili smo vsi razpoloženi, vmes ni

manjkalo smeha in petja. Marsikdo izmed nas je privrkat videl morje. Kosilo smo imeli v Portorožu. Ko smo se vračali, smo se peljali še na Socerb, od koder je bil krasen razgled na Trst in druge kraje.

Med vožnjo smo prepevali. Za vse nas je bil ta izlet izredno doživetje.

Anica Pavlič

V okviru gibanja »Znanost mladini« je bil v mesecu avgustu v Medijah I, raziskovalni mladinski tabor. Udeležili so se ga mladinci iz številnih krajev Slovenije in SR Hrvatske. Dodeljeni so bili večjim delovnim skupinam, ena od njih je delala na arheoloških izkopavanjih na Trojanah. Dela so potekala v sadovnjaku Antona Režuna, Trojanane 9, ki je ljubeznivo dovolil, da smo s sondami pregledali teren v dolžini 20 × 24 m (na tem mestu se tovarišu Režunu najlepše zahvaljujem za njegovo razumevanje in gostoljubnost). Kamniški muzej, ki je akcijo vodil, je že leta 1966 izkopaval na sosednji parceli, kjer je bila odkrita hiša (13 × 7 metrov) z ogrevalno kurjavo na topel zrak in kanalizacijo.

Letos smo odkrili vzhodni nosilni zid 20 metrov dolgega objekta. Preseneča debelina zidov: 1,10 m! Prostori so bili ogrevani z rimsko centralno kurjavo — hypokavstom. Poleg ostankov arhitekture smo izkopali veliko število fragmentov keramičnih posod, novce Konstantina I., fragmente steklenih posod, opeko, številne kose stenskega barvnega ometa. Z redkimi izjemami sodijo najdeni predmeti v prvo polovico 4. stoletja našega štetja.

Tudi letos odkriti objekt spada v sklop antičnega Atransa, ki

mu je upravna organizacija rimskega imperija dala funkcijo pošne postaje. Vsaj od srede drugega stoletja dalje pa je bila tu tudi mitnica in postaja beneficijarijev. Antična postojanka se razprostira v današnji vasi Trojanane, vendar kot kažejo dosedanja izkopavanja, le na prisojni strani vasi. Številni epigrafski spomeniki, najdeni na Trojanah ali v neposredni bližini, dovolj zgornjo pripovedujejo o življenju Atransa, katerega točnejšo podobo bi dobili le s sistematičnim pregledom celotnega kompleksa. Za Trojanane vlada ne samo pri nas, ampak tudi drugje po svetu veliko zanimanje, saj predstavlja Atrans zaključeno celoto, o kateri nam epigrafski spomeniki veliko obetajo in na kateri pričakujemo, da bomo odkrili stavbe obrambnega značaja, upravna poslopja, mitnice in catinarnice, stanovanjski kompleks za uslužbence, preprežno postajo s prenočišči za hitre sile, nekropolo (nekaj grobov je bilo že odkritih), sveučišče, post. o beneficijarijev, katerih stražarico je odkopal W. Schmid itd. Kaj vse nam še skriva zemlja, ne vemo. Toda že na podlagi do sedaj znanega gradiva vemo z gotovostjo, da so Trojanane ena najpomembnejših antičnih lokalitet pri nas in da jim velja posvetiti vso pozornost.

Mirina C. Zupančič

Lukovica ob srebrnem jubileju

Ob petindvajsetletnici osvoboditve je bila Lukovica svečana. Kot verjetno po vojni še ne. Skoro vsi lastniki hiš so izobesili zastave, le kakih pet gospodarjev tega ni napravilo. Vendar brez skupnega sporazuma ne bi bilo tako. Na sestanku smo se domenili, da bo en član turističnega društva zastave nabavil v Ljubljani ter jih potem prodal vaščanom. To jim je bilo prav všeč, ker so jih tako dobili kar na dom in se niti pozabiti ni dalo.

Lukovica je staro naselje in poleg častitljivih poslopj se po-

javljajo že sodobne hiše, neprijetno pa je, da središče nima lepšega videza; nekaj stavb bi moralo čimprej dobiti novo obleko, ometati in prebeliti jih bo treba. Urejena naselja na vsakega obiskovalca narede lep vtis. Prav za Lukovico pa bo to še posebno nujno, ker se precej izletnikov, posebno šolske mladine, ki pridejo obiskat Brdo, rojstni kraj pisatelja Janka Keršnika, tu ustavi. Menim tudi, da bomo morali prej ali slej asfaltirati cesto skozi Lukovico, pas ob njej pa zasaditi z okrasnimi rastlinami.

Valentin Perne

Kotiček za planince

Tovorna žičnica domžalskega Planinskega društva bo spet stekla.

V poletnih mesecih je bilo opravljene veliko prostovoljnega dela okrog tovarne žičnice. Nad spodnjo pogonsko postajo je obnovljena streha, podporni stebri žic in streha so dobili betonske temelje in tudi pogon sam je bil popravljen.

Zgornja postaja je bila skoraj v celoti obnovljena in streha prekrita z lesom. Železni stolp na Krvavi peči še stoji, tudi nosilne žice so žičničarji obesili in pregledali vso progo.

Preden pa steče vlečnica in potegne vozičke po nosilni žici pa je bilo nujno pregledati tudi teren pod vso progo. Medtem ko žičnica ni delovala, je narobeč drevje in grmičje zarastlo ponekod žice, oporne stolpe in telefonsko žico. Obnovljen je tudi že telefonski vod, ki je bil na več mestih pretrgan, saj je telefonsko sporazumevanje med domom na Veliki planini ter zgornjo in spodnjo postajo tovarne žičnice nepogrešljivo za varno in uspešno delo pri prevažanju tovorov.

A. S.

KRONIKA

domžalskega slamnikarstva

(Nadaljevanje sestavka iz letošnje posebne številke)

Leta 1930 se je ponesrečil še šest tovarne Hans Ladstätter, naj-sposobnejši med vsemi. Tovarna je še istega leta prišla na rob propada. Leta 1933 je Deželno sodišče v Ljubljani razglasilo nad njo konkurz. Premoženje je na javni dražbi prišlo v last Kreditnega zavoda. Kasneje je tovarna prešla v last Franca Zorna iz Ljubljane, podjetja, ki je bilo ustanovljeno leta 1923 in se je leta 1938 iz Ljubljane preselilo v prostore nekdanje Ladstätterjeve »Krizantove« tovarne. Po vojni je ta tovarna prešla v last splošnega ljudskega premoženja in bila s tovarno bratov Okršlar v Spodnjih Domžalah, sedaj obrat TOKO II., združena v Tovarno kovčkov in usnjenih izdelkov TOKO Domžale.

Leta 1905 je Krizant Ladstätter od Janeza Juvana za 27.000 kron kupil posestvo v Zgornjih Domžalah št. 55, kjer ima sedaj prostore usnjarska delavnica in tam napravil elektrarno, »Krizantovo centralo«.

Sedaj pa še nekaj besed o tovarni Universale, ki prav letos praznuje 100-letnico, kot sem že omenil. Peter Feldner je na podlagi kupne pogodbe 27. 12. 1870 postal lastnik posesti v Zgornjih Domžalah št. 24 »pri Vovku«, zato je tudi to ime še dolga leta bilo pojem za to tovarno. Ta grunt je na podlagi vložka št. 33 KO Domžale v stari zemljiški knjigi in po urbarju št. 19 spadal pod Höffernsche Gilt. Na najstarejšem posnetku Domžal iz Sumberka iz časa okrog leta 1875 je dobro vidna še skromna šupa, v kateri so izdelovali slamnike. Sedanjo obliko, ki se je zadnja leta tudi precej spremenila, je pa tovarna dobila šele leta 1908, ko je bila na mestu prejšnje tovarne sezidana sedanja. Omenil sem že, da je bil prvi lastnik te tovarne leta 1870 Peter Feldner. Prvotni lastniki tega grunta so pa bili Capudri, Franc, rojen 1761, ki je umrl leta 1832, je prišel sem iz moravške župnije. Pred njim so pa bili lastniki, kot zasledimo v prvem mengeškem statusu iz leta 1811, Rodeti.

Na podlagi kupne pogodbe iz leta 1884 je lastninska pravica prešla na tvrdko Jakob Oberwalder in comp., javno trgovsko družbo za izdelovanje slamnikov v Domžalah.

Po prvi svetovni vojni je s sklepom deželne vlade za Slovenijo, oddelka za trgovino in obrt, leta 1919 prišlo posestvo pod posebno nadzorstvo sekvestra. Ta zaznamba je bila leta 1924 izbrisana.

Prišla je gospodarska kriza in tudi velikim slamnikarskim tovarnam v Domžalah ni prizanesla. Leta 1933 je bila tudi za ta objekt lastninska pravica vknjižena na Kreditni zavod za trgovino in industrijo v Ljubljani.

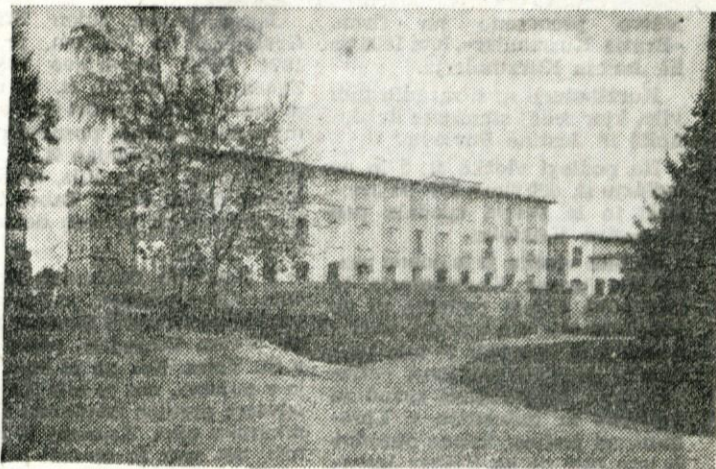
Med okupacijo je bila lastninska pravica vknjižena na Reichsgau Kärnten, po osvoboditvi zopet na kreditni zavod za trgovino in industrijo v Ljubljani, leta 1948 pa je bila lastninska pravica vknjižena na ime: Splošno ljudsko premoženje z za-znambo upravnega organa »Universale«, tovarna klobukov in slamnikov. To je bila zadnja knjižna sprememba, ki še danes velja. Na prostoru, kjer so sedaj zgrajeni prostori tovarne Universale, so nekoč stale naslednje kmetije: Tolomajnarjeva, Zgornje Domžale št. 26, Komatarjeva, Zgornje Domžale št. 20, Rojčeva, Zgornje Domžale št. 23 in kot že omenjeno Vovkova, Zgornje Domžale št. 24, na nasprotni strani pa Hrenova, Zgornje Domžale št. 25, sedaj tudi last podjetja Universale Domžale. Vseh teh hiš danes ni več.

Tolomajnarjevega 1/2 grunta, Zgornje Domžale št. 26 je po urbarju št. 110 in na podlagi vložka št. 35 KO Domžale spadalo pod čemšeniški grad. Na podlagi prisojila iz leta 1869 je postala lastnica Elizabeta Pavlič, na podlagi izročila pogodbe iz leta 1894 pa last Antona Pavli iz Zgornjih Domžal št. 88.

Ivan Kralj, Erbežnikov Johan iz Domžal, živi domžalski leksikon, kateremu se imam zahvaliti za precej podatkov o starih domžalskih hišah, se Tolomajnarjeve hiše spominja takole: Hiša je stala nasproti »Klobasarjeve« — Rihtarjeve kmetije. Prvotno hišo so podrli, pozneje pa sezidali novo. Bila je dvignjena in je imela tudi »kukerle«. To je bila hiša, v kateri so stanovali tirolski delavci. Tolomajnarjevi-Pavlijevi so pa potem naredili novo hišo nasproti »Ceneta« — Vinka Habjana, kamor se je preneslo tudi domače ime »pri Tolomajnarju«. Hiša je bila zgrajena leta 1889.

Komatarjev grunt, Zgornje Domžale št. 20, s hišo in gospodskim poslopjem je po vložku št. 27 KO Domžale v zemljiški knjigi in po urbarju št. 94 spadal pod Spital Gilt v Kamniku.

Na podlagi prisojila iz leta 1865 je bila lastninska pravica vknjižena v korist Marjane Pirc.

Nekdanja Oberwalderjeva tovarna slamnikov, sedaj Universale, predno je bila urejena Kidričeva cesta

Na podlagi izročilne pogodbe iz leta 1879 in v zvezi s poročnim listom iz leta 1880 je bila lastninska pravica vknjižena v korist Jožefa Pirc do polovice in Ane Pirc do druge polovice.

Na podlagi prisojila je bila leta 1884 na polovici tega posestva vknjižena od Ane na Jožefa Pirc.

Na podlagi prisojila je bila leta 1887 lastninska pravica vknjižena v korist Marjane Pirc poročene Barle, rojene Kosirnik.

Na podlagi izročilne pogodbe in v zvezi s poročnim listom je bila lastninska pravica leta 1887 vknjižena v korist Jurija Barle.

To hišo je leta 1900 kupil Jakob Oberwalder in jo leta 1903 podrli in tu napravil vrt.

Pirc je leta 1902 naredil novo hišo v Zgornjih Domžalah št. 110, sedaj Ljubljanska 88, kamor se je tudi preneslo domače ime »Komatar«.

Komatarji oz. Pirci so imeli tudi star kmečki mlin na stope, prvotni Klemenov mlin, ki je leta 1811 spadal pod graščino Križ. To je bil starim Domžalcem znan »Tonhovčev«-Kuraltov spodnji mlin, ki je sedaj preurejen v stanovanjski blok podjetja »Zito« iz Ljubljane.

Rojčevega 1/2 grunta, Zgornje Domžale št. 23, hiša in gospodarsko poslopje je na podlagi vložka št. 32 KO Domžale in urbarja št. 54 spadalo pod mengeško župnišče.

Na podlagi kupne pogodbe iz leta 1873 je bila lastninska pravica vknjižena v korist Jurija Pavli.

Na podlagi prisojila iz leta 1889 je prešla lastnina v korist Franciške Ribič, rojene Pavli.

Leta 1903 je to posestvo kupil Jakob Oberwalder in hišo podrli. Pavlijevi oz. Ribičevi so leta 1902 naredili novo hišo in se tja preselili, to je hiša, katere lastnik je sedaj Vinko Habjan, vulgo »Cenetov Vinko« v Domžalah, Kidričeva 18.

Sedaj pa še o Hrenovem gruntu, Zgornje Domžale št. 25, ki je nekdanj stal na nasprotni strani

sedanje upravne stavbe tovarne Universale. Na podlagi vložka št. 34 KO Domžale je grunt, hiša in gospodarsko poslopje, spadal pod gospodarstvo Velesovo po urbarju št. 687, stran 135.

Na podlagi izročilne in ženitne pogodbe iz leta 1861 je lastninska pravica prešla na Petra Kebra.

Na podlagi prisojila iz leta 1885 je bila vknjižena lastninska pravica v korist mladoletnega Martina Kebra, na temelju darilne pogodbe iz leta 1893 pa v korist Franciške Keber, rojene Petrič. Martin Keber, zadnji gospodar na Hrenovem posestvu je bil zaposlen na železnici. Odselil se je v Nemčijo, posestvo je pa kupil Jakob Oberwalder. Kebrovi so leta 1893 sezidali hišo tam, kjer je sedaj stavba LM Domžale, prej last vrvarja Josipa Adamiča, ki je bil doma iz Kamnika. Najprej je hišo vzel v najem, v hiši so pa stanovali tudi Kebrova žena in dve hčerki. Ze čez dve leti so hišo prodali Adamiču, žena in obe hčeri so se odselile.

Prvotna Hrenova hiša, katere temelje so našli pri razširitvi Kidričeve ceste, nasproti Universale, je bila zidana iz debelega kamena, nič ometana in krita s slamo. Poleg domačega imena »pri Hrenu«, se je pri hiši reklo tudi »pri Martincu«, po Martinu Kebru, zadnjem lastniku. Poleg hiše je bil tudi hlev in svisli (šupa), vse pod eno streho.

V Zgornjih Domžalah št. 2, kjer je v starih časih bil Pavljov grunt, je bila nekdanj »Kurzthalerjeva« tovarna slamnikov, sedanje podjetje »Alko«. Ta grunt, hiša in dvorišče je na podlagi vložka št. 2 in po urbarju št. 690 spadal pod gospoško Velesovo.

Na podlagi kupne pogodbe iz leta 1876 je bila posest vknjižena na Janeza Kurzthalerja na podlagi posojila iz leta 1892 na mladoletne Kristino, Frido in Emilia Kurzthaler, leta 1893 pa na firmo »Bratje Kurzthaler v likvidaciji, slamnikarska tovarna v Domžalah«. Leta 1898 je bila likvidacija ukinjena in last-

ništvo preneseno na firmo »Bratje Kurzthaler«, leta 1903 pa na Janeza Kurzthalerja.

Kurzthalerji so si zgradili tudi vilo, kjer sedaj stanujeta dr. Janežič in Justina Pavlovič.

Na podlagi vložka št. 3 in po urbarju št. 690 stran 359, pe prejšnja in ta posest spadala pod gospostvo Velesovo.

Po tem vložku je ta posest prešla na Janeza Kurzthalerja že leta 1870. Drugi podatki so do leta 1924 isti. Na temelju kupne pogodbe iz leta 1932 je bila lastninska pravica tudi nad »vilo« vknjižena na Kreditni zavod za trgovino in industrijo v Ljubljani, na podlagi kupne pogodbe iz leta 1940 pa na Bolhar Jerneja in Frančiško, na vsakega polovico, po sklepu o dedovanju iz leta 1954 oz. 1956 pa na Pavlovič Justino, sedaj Domžale. Ljubljanska 62.

Po odločbi občine Domžale iz leta 1959 je bilo pripadajoče zemljišče vknjiženo kot družbena lastnina z zaznambo, da to nepremičnino uporablja občina Domžale.

V stavbi, kjer sedaj stanujejo delavci tovarne ALKO, je bila nekoč znana Pavljeva gostilna s prenočišči. Po ljudskem izročilu so se tu shajali rokovnjači in je tu menda preminil marsikateri tujec, ki je tu prenočil. Zato ni čudno, da so pri postavljanju šupe za potrebe podjetja Alko našli veliko človeških kosti, med njimi celo okvire za očala (cvikarje) iz zlata. Poleg te stavbe so bili veliki hlevi in skladišča. Kurzthaler, ki je kupil Pavljevo hišo, ki je bila pritlična, je hišo nadzidal okrog leta 1900. Po tem letu hiša ni spremenila zunanosti, čeprav portal nosi letnico 1876. Družabnik trdke Kurzthaler je bil med drugimi tudi Jožef Oberwalder, rojen 1849 v St. Veitu na Tirolskem. Leta 1881 se je poročil z Marijo Hribar, zemljakinjo iz Zgornjih Domžal št. 30, vulgo »pri Povžu«. Leta 1882 si je v tej hiši uredil slavninarsko tovarno pod imenom »Bratje Oberwalder«.

Za nekdanjo »Reparjevo« hišo je bila včasih velika sušilnica (pašteba), tam pa, kjer so sedaj upravni prostori »Novoprema« in prostori krajevne skupnosti Domžale pa je nekoč stalo gosposdarsko poslopje s podi.

Leta 1874 je bila sezidana tako imenovana »Nova tovarna« v Spodnjih Domžalah št. 30 na takratni Vilarjevi njivi. To je stavba, kjer so sedaj prostori občine Domžale, le da je bila za eno nadstropje nižja. To stavbo so postavili Pavel Mellitzer, Andrej Kleinlercher, Simon Blasnik in drugi. Ustanovili so tovarno pod imenom »J. Mellitzer, Kleinlercher & co.«. Slavnike so tu prenehali izdelovati okrog leta 1930. V teh prostorih je ustvarjal tudi znani domžalski kipar Peter Loboda, med vojno sta pa imela tu prostore brata Okršlar. V februarju leta 1945 je bila ob bombardiranju precej poškodovana, ubitih je bilo tudi precej nemških vojakov.

Janez Riedel rojen 1833 v Grasslitzu na Češkem, je leta 1874 kupil Reparjevo hišo v Zgornjih Domžalah št. 29 in tu za takratni čas sezidal lepo slavninarsko tovarno, pozneje pa še v Spodnjih Domžalah št. 50, kjer je stanoval Josip Flis, sedaj pa Kovač Silva, sedaj Tabor št. 2. Slavnikov pa tu niso dolgo izdelovali.

V Zgornjih Domžalah št. 124 »pri Chalupniku« je prvotno imel slavninarsko tovarno Tirolec Stefan Tegischer, rojen 1865 v St. Veitu. Ker pa je imel hišo le v najemu, mu je bila leta 1918 odvzeta pravica izvrševati slavninarsko obrt. Kasneje je v tej hiši, kot sem že omenil pri domačih slavninarjih, izdeloval slavnike Valentin Maček, in sicer do leta 1927.

V Spodnjih Domžalah št. 20 »pri Rudolfu« Mayerju, je bila tudi slavninarska tovarna. Mayer je bil roj. 1849 v Grasslitzu na Češkem. Sprva je vodil slavninarsko tovarno Franca Haracka v Zgornjih Domžalah, pozneje pa je kupil Vilarjevo hišo v Spodnjih Domžalah št. 20 od Jakoba Cajhna — Vilarja in tu napravil slavninarsko tovarno, ki pa je z njegovo smrtjo leta 1909 prenehala. Poročen je bil z Marijo Mejač, ki je umrla leta 1914. To je bila hiša, ki je bila porušena ob urejanju ceste skozi Stob, nasproti Trojanška, takrat, ko sta bila zgrajena tudi kanalizacija in vodovod. Zadnji lastnik te hiše in pripadajočega gosposdarskega poslopja je bil Vinko Müller, ki jo je podedoval po svojem očetu Antonu.

V Stobu št. 37 »pri Borču« je tudi bila nekdanj slavninarska tovarna. Zadnji Borč je bil Jakob Peterlin. Od njega je leta 1872 kupil hišo trgovec Franc Harack z Dunaja. Hišo je do tal podrli in tu sezidal slavninarsko tovarno. Tovarno je vodil Rudolf Mayer, ki je v tej hiši s svojo družino tudi stanoval. Po očetovi smrti je postal lastnik tovarne mladoletni sin Fran, kateremu je bil oskrbnik njegov stric Moldovan. Ta dva sta zamenjala to hišo s hišo v Zgornjih Domžalah št. 17, sedaj Savska cesta št. 1, kjer ima delavnico Anton Grilj, lastnica pa je bila gostilničarka Ivana Müller, ki je bila poročena z bivšim orožnikom Pichlerjem. Odtod tudi domače ime za gostilno »pri Pichlerju«. Mladi Harack in Moldovan sta nato napravila tovarno v Zgornjih Domžalah št. 17, vendar je lahkoživi sin Franc vse zapravil in se nekega dne ustrelil. S tem je prenehala tudi ta slavninarska tovarna.

Od nekdanj tako cvetoče slavninarske obrti in še bolj industrije, izdeluje v Domžalah slavnike le še tovarna Universale, ki prav letos praznuje 100-letnico obstoja.

Prav bi bilo, da bi končno prišlo do realizacije slavninarskega muzeja, katerega skromni začetki so bili postavljeni lani za prireditev Adam Ravbar na

„Cvetje v jeseni“ v Dobu

Eden od prizorov zelo dobro podane igre

V okviru praznovanja 750-letnice Doba je Delavsko prosvetno društvo Svoboda Dob uprizorilo Tavčarjevo dramo Cvetje v jeseni. Premiera je bila v soboto 11. julija zvečer pred spomenikom padlim pred cerkvijo. Ta igalska skupina je bila pred leti, čeprav je delala v težkih pogojih, zelo delavna. Ze delo v slabo urejeni in majhni Videmškovi dvorani je bilo otežkočeno, toda ko so se začeli mladi igralci v sedanjih pogojih pripravljati na novo igro, so se srečali s še večjimi težavami kot pred leti. Nimajo niti prostora za vaje, zato so se morali učiti v privatni hiši. Razen dobre volje niso imeli ničesar. Pridno so vadili in igro odlično naštudirali. Razveseljivo je, da so se okrog sposobnega režiserja Mi-

loša Starbka zbrali samo mladi igralci, ki so s predstavo dokazali, da so v Dobu še igalski talenti. Ne samo to, da je bil posrečeno izbran prostor za predstavo, na prostem — pred spomenikom padlim, ampak je bila tudi scena odlična. Med ognjemetom in grmenjem topov se je zbralo k predstavi nad tisoč ljudi, ki jih igralci s Cvetjem v jeseni niso razočarali.

Obiskovalce so pritegnili zlasti okusno izdelani plakati in praznično razpoloženje Dobljanov in prebivalcev okoliških vasi. Pri organizaciji te, tako uspele predstave so dobskim prosvetarjem pomagali tudi člani jamarskega kluba Simon Robič — Ivan Sešek.

S. Stražar

IZ KAMNIŠKE GIMNAZIJE

V obeh četrtih razredih je bilo v šolskem letu 1969/70 43 dijakov, 14 fantov in 29 deklet. Po zaključnih izpiti v junijemskem roku in po jesenskem delu zaključnih izpitov, ki so bili od 29. do 31. avgusta, je uspešno opravilo izpite 14 fantov in 27 deklet ali 95,4%. Od teh jih je izdelalo 6 z odličnim uspehom, 12 s prav dobrim, 15 z dobrim in 8 z zadostnim uspehom. Od letošnjih abiturientov kamniške gimnazije jih je bilo 14 iz domžalske, 27 pa iz kamniške občine.

Abiturienti iz domžalske občine so: Cvetka Bergant, Marjan Grošelj, Martina Hribernik, Ljudmila Janežič, Milan Jenčič, Borut Jeraj, Ivan Jesenovec, Marjeta Kosmina, Anton Lebar, Olga Lenček, Ivica Lipar, Zvonka Maligoj, Martina Sodja in Dušan Stepic.

Po popravnih izpiti, ki so bili od 27. do 29. avgusta, je bi-

lo na kamniški gimnaziji od 217 ocenjenih učencev samo 8 nezadostnih. V preteklem šolskem letu je torej padlo samo 3,5% dijakov, kar je najboljši rezultat v zadnjih letih.

V novem šolskem letu se je vpisalo v gimnazijo 221 učenec, ali eden manj kot lani. Od zavoda so se poslovili profesorji Barbara Turk in Valentin Kallan, ki sta odšla na novo službeno mesto v Ljubljano ter Janez Jalen, ki je nastopil novo službeno mesto na tekstilnem tehnikumu v Kranju.

Pridite še!

Nas. oskrbovance Doma počitka v Mengšu je 1. t. m. spet razveselil in zabaval z uro in pol dolgim programom ansambel profesorja Pavla Kosca, s pevci, humorist Andrej pa nas je s svojimi šalami večkrat pripravil v sproščen smeh.

Ansamblu Pavla Kosca, pevcem in humoristu Andreju se vsi oskrbovanci prav iskreno zahvaljujemo in jih vabimo, da nas še obiščejo.

Anica Pavlič
Dom počitka Mengeš

Krumperku. S tem bi rešili vedno bolj redke predmete, slike, zapise in podobne stvari, ki so povezani s slavninarstvom, ki je imelo za razvoj Domžal tako velik pomen.

Šport in razvedrilo delovnim ljudem

Zaključna prireditev sindikalnih športnih iger »Po delu šport in razvedrilo« je za nami. Občinski sindikalni svet je bil zopet deležen priznanja številnih obiskovalcev za prijeten večer dne 25. septembra.

Brez pomena je ugotovljati, če je naslov priljubljene prireditve najbolj primeren, dejstvo je, da je bila domžalska dvorana letos polna kot še nikoli. Preprosti delovni ljudje iz naših tovarn so se navadili na športne igre, ob katerih je pomembnejše razvedrilo kot visoki rezultati. Na zaključni

prireditvi pa ljudje nekako tekmujejo v solidarnosti do svojega kolektiva in svojih športnikov, zato je borba za vstopnice huda in tudi zato, ker vabijo imena nastopajočih.

Sindikalnemu svetu so te prireditve do sedaj več ali manj uspele, ni pa rečeno, da se ne bi dale še popestriti. Kdorkoli že pa očita sindikatu vmešavanje v šport, kulturo in razvedrilo, pa naj sam poskusi organizirati podobne akcije.

Ponovno se je pokazalo, kakšne prireditve vlečejo in kdo naj jih organizira.

Rezultati tekmovanj športnikov ob letošnjem občinskem prazniku Domžal

— občinski pokal v nogometu za mladince so v konkurenci TVD Partizan Mengeš, NK Domžale, ZVD Partizan Dob in NK Ihan osvojili mladi nogometaši iz Doba

— prehodni pokal za člane so izmed petih občinskih nogometnih klubov osvojili nogometaši iz Domžal

— tradicionalnega štafetnega teka po ulicah Domžal za prehodne pokale ObZTK se je udeležilo 22 ekip. Pokale so osvojili člani NK Domžale, mladinci TVD Partizan Mengeš, pionirji SD Mengeš in pionirke TVD Partizan Domžale

— na mladinskem košarkarskem turnirju je sodelovalo šest občinskih moštev in sicer košarkarji KK Domžale, TVD Partizan Radomlje, TVD Partizan Mengeš, TVD Partizan Moravče,

mladinski aktiv s Prevoj. Pokal so zaslužno osvojili košarkarji iz Mengša

— tradicionalno tekmovanje občinskih reprezentanc Zagorje — Domžale v šestih disciplinah je dalo naslednje rezultate:

nogomet — zmaga Zagorja, kegljanje — 30 kegljev v korist Domžal, streljanje — prepričljiva zmaga Domžal,

šah — zmaga Domžal košarka — 32 košev razlike v korist Domžal,

namizni tenis 3 : 0 za Domžale,

— žaro pred spomenikom v Radomljah, ki jo pred pričetkom praznika prižgejo športniki občine, je v imenu vseh prižgala mlada smučarka-tekačica Rodetova iz Ihana. Prižigu je prisostvovalo 16 športnih organizacij.

Na tretji občinski konferenci Zveze komunistov Slovenije v Domžalah je bil navzoč tudi tovariš Albert Jakopič-Kajtmir, ki je tudi posegel v razpravo in dal domžalskim komunistom precej koristnih napotkov za nadaljnje uspešno delo na področju organizacije vseljidske obrambe

S to fotografijo smo hoteli pokazati, kako močno že razpada poslopje domžalskega Godbenega doma, kar pa se nam ni v celoti posrečilo. Vsakdo, ki gre mimo tega objekta, pa to lahko sam ugotovi. V času, ko mnogi tarnajo, da se nekatere dejavnosti v Domžalah ne morejo razviti zato, ker nimajo primerenih prostorov (gramatika) dovoljujemo, da nam pred našimi očmi razpada objekt, ki bi se ga prav gotovo dalo porabiti tudi še v kak drug namen kot pa v ta, za kar služi danes. Na mestu je vprašanje, ki si ga zastavljajo mnogi, ki hodijo tod mimo: Ali ta hiša nima gospodarja? Ali v tej hiši ni nikogar, ki bi poskrbel vsaj za najnujnejšo zaščito? Ali najemina za dvorano, ki je sedaj skladišče, ne daje toliko denarja, da bi z njim preprečili vsaj nadaljnje razpadanje? Škoda na pogledu je vsak dan večja. Če ga rabimo, potem ga tudi vzdržujemo, če pa ne, ga podrimo, ne pa čakajmo, da bo storil zob časa!

NEKAJ IZ IHANA

Ko ugotavljamo, da so poedine športne panoge že postale več ali manj profesionalne in člani delajo le še za plačilo, ne smemo trditi, da je povsod tako. Vemo, da podeželski klubi in društva »Partizan« delajo še vedno na čisti amaterski osnovi in da še imajo ljudje idealiste, ki to delo opravljajo že leta in leta, brez kakršnekoli nagrade. Ko smo se dotaknili športnikov s podeželja, moramo omeniti tudi uspehe, ki jih ti dosegaajo pri prostovoljnih delovnih akcijah. Tako moramo omeniti, da so ihanski nogometaši s prostovoljnimi delom napeljali vodovod v garderobo, izkopali in zasuli preko 300 m vodovodnih jarkov in izkopali za elektrifikacijo preko 20 jam za posta-

vitev električnih drogov. Vse to so delali v sporazumu s krajevno skupnostjo Ihan, ki jim bo za to delo dala tudi nagrado, ki pa jo bodo sproti v celoti vložili za adaptacijo garderobe in nabavo opreme in inventarja. Isto delo opravljajo tudi nogometaši iz Doba, ki gradijo garderobo v popolni lastni režiji.

Se posebej moramo omeniti, da so ihanski nogometaši sklenili, da bodo vse vožnje izvrševali z lastnimi avtomobili in na svoje stroške, da bi tako lahko klub dodeljena sredstva porabil za investicije. V tekmovanje so letos vključili tudi mladince, ki kažejo, da bodo prej ko slej dobre nadomestili starejše nogometaše. Že letos uspešno na-

Domžalska poslovalnica Agrokombinata Emona tudi letos za svoje številne odjemalce nabavlja kar vagonске količine grozdja in ga na razkladalni postaji v Domžalah kar direktno oddaja kupcem. Mnogi ga kupujejo kar cele vozove. Seveda to ni namizno grozdje ampak tako, iz katerega potem doma stiskajo mošt, iz mošta pa delajo vino, kar se jim kot izgleda še vedno bolj izplača kot pa kupovati »pravo« vino. Ali ni tu v naši trgovini nekaj narobe?

Košarkarji odgovarjajo

Ob čitanju članka Zdrav duh (?) v zdravem telesu, izšel v glasilu SZDL občine Domžale od dne 15. septembra 1970, vodstvo KK Domžale čuti, da je potrebno, da obvesti širšo javnost o neresničnih trditvah pisca A. Zajca. Vodstvo kluba meni, da bi moral uredniški odbor in odgovorni urednik Občinskega poročevalca, kot glasila Socialistične zveze delovnega ljudstva, kljub svobodi tiska, vseeno pretehtati sila pristranske težnje pisca, ki vsekakor niso v korist celotnega športnega življenja v občini.

Košarko je začela v Domžalah peščita že leta 1948 vzporedno z začetkom tega športa v večjih centrih Slovenije. Vzljubili so ta šport, z lastnimi minimalnimi sredstvi ustvarili kolektiv, sami zgradili igrišče, vadili, igrali in začeli so tekMOVATI. Z največjo mero ljubezni in entuziazma je kolektiv iz leta v leto napredoval. Rezultati so se začeli kazati. Moštvo je začelo nastopati v republiški ligi, priborili so si mesto v II. zveznem razredu. Tekme je začelo obiskovati na stotine ljudi.

Zatorej je trditev, da »širša javnost o domžalski košarki bolj malo ve« neutemeljena in naravnost smešna. Naprej trdi pisec »da so Domžale zaradi košarke znane po vsej državi«. Na žalost pa samo za Občinski poročevalec nimamo nikogar, ki bi v tem glasilu obveščal domžalsko javnost o košarki s članki, napisanimi med rednim delovnim časom.

Vsem je današnji čas dokazal, da za večje, da se ne izrazimo vrhunske športne dosežke, ni dovolj, samo tedanji entuziazem. temveč tudi izdatnejša finančna pomoč družbe, s strani športnikov pa kar največ truda in samoodpovedi. Zatorej je trditev o

stopa tudi prav moštvo, saj je do sedaj igralo 5 tekem in vse zaključilo v svojo korist, gol razlika pa znaša 29:7.

Septembra so pričeli redno trenirati tudi smučarji-tekači, vsi od pionirjev do članov, kajti v sezoni 1970/71 bo v Ihanu zopet več zimskih prireditev. Tako bo 24. januarja 1971 slovensko prvenstvo pionirjev v tekih, v mesecu februarju odprto prvenstvo v tekih za vse kategorije ter občinsko odprto prvenstvo v skokih, in pa skakalna turneja Dol-Ihan-Kamnik. Pričakujemo, da bo na teh tekmovanjih nastopilo preko 400 tekmovalcev iz vse Slovenije in Hrvaške. Po koledarju bodo imeli ihanski smučarji v tej sezoni 46 nastopov v Sloveniji in sosednih republikah.

Morda prav ihanski športniki s svojim delom in svojimi uspehi, ki so pomembni v republiškem in zveznem merilu, dokažejo, da se da marsikaj doseči tudi z dobro voljo in da uspehi niso odvisni samo od milijonov. R.

»izglasovanju družbenega denarja« odveč, saj so jo z zavestjo sprejeli vsi za to odgovorni družbeni — politični organi v občini.

Da je danes košarka v Domžalah šport št. 1, je to rezultat dvajsetletnega vztrajnega dela in prizadevanj igralcev in funkcionarjev kluba, ne pa s tem »da smo glasovali zanjo, za denar namenjen zanjo«, kot to trdi pisec članka.

Odprto igrišče v domžalskem športnem parku še zdaleč ni bilo zgrajeno samo za košarko, temveč je bilo namenjeno tudi rokometu, malemu nogometu in predvsem kotalkanju. Ker pa je na žalost v Domžalah »zelo veliko« takih in tako aktivnih družbenih delavcev, ki so vedno samo »poznavalci situacije« pa ostale športne panoge, ki bi lahko uporabile ta športni objekt, sploh niso zaživele.

Za dvorano imenovano »hala«, ki je bila zgrajena po mnenju pisca »predvsem za košarko« pa tole: Če bi bila res zgrajena samo v ta namen, bi vsekakor potrebovala precej drugačne garderobe in sanitarije, kot pa sta v njej za to namenjena le dva prehodna hodnika.

Piscu ne zamerimo netočne podatke o številu članov kluba, ker je verjetno še vedno pod vtisom velike gneče v zimskem času, ko se je tudi v enem večeru zvrstilo v garderobi — hodniku hale na rednem treningu 80 igralcev t. j. članov, mladincev in pionirjev.

Tov. Zajcu kot »šefu« hale se najtopleje zahvaljujemo za razveseljivo novico, da nam »dajejo dvorano brezplačno v najem«.

Hvala upravljavcu dvorane za »opravljeno družbeno koristno delo«. Saj se nam amaterskim športnim delavcem ne bo več treba truditi za sredstva, namenjena za najemnine hale, ki jih naj bi dobili iz družbenega dogovora!

Po mnenju avtorja članka obiva KK Domžale »redno znatno pomoč družbe«. Trdimo, da to ni res, kajti niso redki primeri, da so posamezni odborniki sami postavili svoja sredstva, da se je tekMOVANJE lahko redno odvijalo. Poudarjamo, da sredstva proračuna občinske skupščine niso bila zadostna za izpeljavo celotnega programa društva. Za izvedbo tega programa so bila nujno potrebna tudi sredstva, ki so izključno rezultat dela košarkarskega kolektiva. Med ta sredstva uvrstimo tudi »lepe denarje iztržene« pri veselicah, katerih finančni uspeh je rezultat prizadevnosti posameznih članov uprave društva, ne pa visoke najemnine.

Da je domžalska košarka dobila toliko mlajših privrženecv, ni rezultat »privilegija in naklonjenosti najvidnejših političnih funkcionarjev«, temveč plod dolgoletnega dela in tudi kvalitet-

ne uvrstitve v zvezno tekMOVANJE. Čeprav se bomo vrnili v republiško konkurenco (zaradi objektivnih športnih razlogov), se »ladja rdečih žog« ne bo potopila, temveč bo s še vedno visoko moralo vodstva, z množičnostjo, t. j. z delom s pionirji, mladinci in mladinkami ter drugo ekipo, ki so vse v rednem tekMOVANJU ter ob novoustanovljenih centrih v okoliških krajih (Mengeš, Moravče, Radomlje, Prevoje, poskrbelo, da se to »ladjevje« ne bo potopilo. Glavne čeri, ob katerih pa »barka« zares lahko nasede, so pa podobni neresni članki, ki povzročajo, da ljudje, ki so pripravljani žrtvovati ves svoj prosti čas za napredek športa v svojem elanu popustijo in prepustijo »športno barko« družbeno negativnim strujam.

Se odgovor, kako gledamo na življenje »velikih fantov«. S tem ne zagovarjamo igralcev I. moštva in hranarini ni nobena skrivnost, zaradi že v uvodu omenjene zahtevnosti zveznega tekMOVANJA V dokaz resnega dela in navkljub temu, da smo s tem postavili na kocko naš obstanek v II. zvezni ligi, smo bili toliko dosledni, da smo smatrali, da ne moremo tolerirati nešportnega obnašanja, pa čeprav je to naš najboljši igralec. Moral je zapustiti naše vrste v času, ko bi ga v rednem prvenstvu najbolj potrebovali. To naj bo istočasno tudi opomin vsem »privrženecem in strokovnjakom«, ki

so prispevali k nešportnemu obnašanju našega igralca. Pdvšaliziranje o »velikih fantih in meščanih« je neumestno in menimo, da so naši igralci tekMOVALI športno. Za izgubljeno tekmo pa piscu in javnosti samo podatek, da so v moštvu Zagorja nastopili: Bassin, Lemaič in Sušnik, za katere kvaliteto dobro vedo ne samo v državi, temveč tudi zunaj meja.

Za zaključek naj uporabimo moto avtorja članka »če bo kdo vprašal«, kaj si mislimo pri tem Odgovor je jasen:

— trdimo, da ne pozna situacije,

— »privilegiranost« košarke je vsled najbolj organiziranega dolgoletnega dela v tem kolektivu,

— ker pisec ne izraža mnenja tisočih športnikov, ki vsi v glavnem obsojajo tako pisanje,

— za ekonomično izkoriščanje domžalske dvorane smo vsi, samo z mislijo, da košarka kot športna panoga delovanje dvorane lahko samo poplemeniti.

Uredništvu in odgovornemu uredniku Občinskega poročevalca v premislek! V prejšnji številki smo s ponosom prečitali, da je KK Domžale za dvajsetletno uspešno delo odlikovala SZDL občine Domžale s srebrno plaketo OF, takoj v naslednji številki pa vaše glasilo kot glasilo Socialistične zveze delovnega ljudstva občine Domžale hitro nasede piscu in objavi neresničen in ponižujoč članek na račun Košarkarskega kluba Domžale

Košarkarski klub Domžale

Smučarji trenirali tudi poleti

Lanska muhasta zima nam je zapustila še dosti snega pod našimi Juljci. Ko smo se sredi avgusta v pasji vročini potili in iskali senco in hlad, jo je skupina 9 smučarjev domžalskega kluba mahnila na smučarski trening pod Prisojnik. Kdo bi jim ne zavidal, ko so uživali vse dobrote zimskega okolja v vročem sončnem poletju.

Pod vodstvom Toneta Zupana je od 17. do 22. avgusta smučalo in treniralo še 8 smučarjev mladincev in to Tone Bakšič, Dušan in Milan Vidmar, Matjaž Pelcer, Bojan Prarotnik, Franci Kapija, Bojan Repovž in Janez Poljanšek. Mladinci so bivali v koči na Gozdu, od tu pa so se vsako jutro in popoldne podali na plaz pod Prisojnikom in trenirali. Svež gorski zrak, smuka in obilo sonca je fante krepilo in utrjevalo. K tečaju in treningu je samo društvo vložilo 1.410.— N din. Če so tečajniki zadovoljni, pa društvo ni, kajti med temi mladinci so se našli tudi trije, (katerih imena nočemo objaviti) skrajno nedisciplinirani. Nešportno obnašanje, kajenje, kvartanje, negiranje navodil vodje itd., vse to meče zelo, zelo slabo luč ne samo na kršitelje, temveč trpi tudi ugled samega društva in njihovih poštenih članov. Ni to športni he-

roizem, če se ti mladinci ne zavdajo, da je cigareta v ustih, zafrkavanje, posmehovanje in omalovaževanje reda na športnih tečajih neollikano in nešportno in kaže je stopnjo vzgojenosti vsakega posameznika. Mislim, da je bil namen tega treninga in finančna pomoč v tem, da se tečajniki ne samo telesno, temveč tudi duhovno sprostito in sodelujejo kot športna enota, ki naj bi bila za vzgled ostalim. Če je društvo zaupalo vodstvu, zato ni bil tečaj nič manj vreden, ti trije nedisciplinirani tečajniki so se pokazali kot heroji nadutosti in bahštva in bili neposlušni. No, tudi ta šola je nekaj stala in zato lahko pričakujemo, da se bo društvo v bodoče posluževalo tujih učiteljev.

Kljub tem neljubim spodsrljajem, ki so skallli napore vodstva pa upamo, da je bil trening uspešen.

V bodoče pa bo treba pač vsakega tečajnika, ki bi želel sodelovati na tečajih, dobro preresetati, če je njegovo vedenje in njegov odnos do sotovarišev in društva pravilen ali ne. Mimogrede povedano, da se bodo ti trije nedisciplinirani in netovariški tečajniki zagovarjali pred upravnim odborom zaradi nešportnega vedenja.

Domžalčan - šahovski prvak Slovenije

Vlado IVACIČ, štirintričdesletni metalurški tehnik v domžalskem »TERMITU« je na slovenskem šahovskem prvenstvu, ki je bilo v dneh od 1.—18. avgusta v šahovskem domu v Ljubljani, dosegel svoj največji doseženi uspeh. Ob udeležbi petnajstih igralcev (med katerimi je bil celo en mednarodni mojster, dva mojstra in več mojstrskih kandidatov) je zasedel prvo mesto. Ob tem velikem uspehu, ki ni uspeh je zanj, temveč za vso šahovsko javnost Domžale, se čestitkam, ki jih je ob svojem uspehu prejel, pridružuje tudi uredništvo »Občinskega poročevalca«. Tovariš IVACIČ se je vabilu, da odgovori na nekaj vprašanj za bralce Občinskega poročevalca, rad odzval.

Vprašanje:
»Tovariš IVACIČ, mnogi naši bralci bi vas radi spoznali: Ali bi se nam hoteli predstaviti?«

Odgovor:
»Vlado Ivacič, rojen 26. junija 1936 v Ljubljani, po poklicu metalurški tehnik, zaposlen pri domžalskem TERMITU. S šahom sem se začel ukvarjati že nemara kar z osmimi leti, ko me je te igre naučil oče. Organizirano sem se začel ukvarjati s šahom nekako leta 1950. V začetku sem bil član SD Ljubljana, od prihoda v Domžale leta 1959 pa sem član SD Domžale.«

Vprašanje:
»Ker nam je slovensko šahovsko prvenstvo nekako še najbolj živo pred očmi, bi želeli, da nam oživite dneve, ko je vsa domžalska športna javnost nestrpno pričakovala iz kralja v kolo rezultate iz šahovskega doma.«

Odgovor:
»Na prvenstvo sem prišel nekako nepredvideno in tako tudi manj pripravljen, kot bi sicer mogel biti. Zaradi številnih odgovodov je šahovska zveza Slovenije povabila več mojstrskih kandidatov, ki so dosegli že prej lepe uspehe, da se udeležijo prvenstva brez predhodnih kvalifikacij. Na ta način sem se na prvenstvo prijavil, bolj z željo, da si nabere izkušnje, kot pa s tekmovalnim hotenjem po prvem mestu. Tako nisem niti premišljeval, katero mesto bi mogel doseči. O plasmaju sem začel razmišljati šele

v drugem delu prvenstva, ko se je situacija razbistrila, ko se je pokazalo, da bi ob solidnem igranju mogel doseči zelo dobro mesto. V prvem delu tekmovanja sem iz desetih kol imel le dva remija, ostalo so bile zmage. V zadnjih kolih se je začel finiš, ki je bil zame psihološko najtežji, saj sem imel poleg vsega še najtežje nasprotnike. V zadnji tretjini turnirja je prišla kot dodatna obremenitev tudi imperativna zahteva po dobri igri in posredno tudi po dobrih rezultatih. V končni fazi sem dosegel tri remije in en poraz (slabe trenutke sem doživljal z igralcem Pucem) ki je bil moj edini spodrsljaj na turnirju. Ostale konkurente sem premagal, tako da je razlika ostala dovolj velika.

Vprašanje:
»Kakšni so vaši dosednji tekmovalni uspehi, saj osvojitve republiškega prvenstva nemara ni bil edini?«

Odgovor:
»Na republiških prvenstvih sem kar stalen udeleženelec, saj sem se od 1960. leta dalje udeležil (razen dveh) — vseh Na enem izmed njih sem dosegel naslov mojstrskega kandidata (1964), leta 1965 sem bil četrti, 1966 pa sem delil tretje do peto mesto. Leta 1965 sem sodeloval v polfinalu za državno prvenstvo v Vrtnjački Banji, kjer sem se plasiral na 10. mesto (7 točk od 15 možnih). To je bil doslej najmočnejši turnir, na katerem sem igral. Večkrat sem zmagal na domžalskem spominskem turnirju HERING—ZURANČIČ, med svoje večje uspehe pa vsekakor prištevam tudi zmagi v Novem mestu in Kočevju januarja letos. Kei sem se turnirjev večkrat udeleževal (glede na kolega) so tudi rezultati relativno dobri.«

Vprašanje:
»Ali nam lahko poveste kaj o delu društva, katerega član ste?«

Odgovor:
»SD Domžale sodi med najboljše slovenska moštva. V svoji zgodovini je doseglo vrsto odličnih rezultatov, med katerimi je vsekakor izredno tretje mesto v konkurenci 20 mestnih reprezentanc 1969 v Ptuj, ko smo se plasirali za Ljubljano in Mariborom. Velik uspeh je tudi letošnja uvrstitev v republiški finale za pokal Maršala Tita, kjer smo zela tesno 2½ : 1½ izgubili z najboljšo reprezentančno ekipo — ekipo Maribora. Relativno slabše rezultate smo dosegli v ekipnem republiškem prvenstvu, ki zahteva drugačno sestavo: 6 moških članov en mladinec in ženski član in kjer je uspeh odvisen od homogenosti moštva. Glede na problem stalnega prostora, v katerem bi žal zaživel (kot tudi ostalo družabno življenje), je sejna dvorana skupščine občine Domžale le začasna rešitev, ni pa trajno razrešen problem. V Domžalah obstaja ekipa, ki zaradi veselja do šaha vseh članov, zlasti intuziastov in če merimo uspehe iz tega zornega kota, ne moremo biti nezadovoljni.«

Vprašanje:
»Kako poteka v društvu delo z mladino?«

Odgovor:
»Delo z mladino je zaradi omejenih razlogov otežkočeno. Je bodisi kampanjsko ali rezultat izrednega angažiranja določenega kroga ljudi. Društvo mora imeti mlado, široko osnovo, iz katere se rojeva kvaliteta. Glede na rezultate šolskih tekmovanj ne moremo reči, da talentov v občini ni: pionirke iz Peč so bile celo republiške prvakinje. Talentov je dovolj, kar sta potrdila KARNAR in SLAK, ki sta bila že oba slovenska mladinska prvaka. Pot pa je še dolga. Uspehov ni bilo malo, čeprav so se pojavljala tudi kritična obdobja. Zaradi osebnega truda pešice funkcionarjev in predvsem predsednika tovariša SONCA društvo tudi v tej smeri normalno dela. Domžalčani pa se sicer ne moremo meriti s šahovskimi centri Ljubljane in Mariborom Sodimo v vrsto s Celjem. Kočevjem, kjer nam je po realni ceni mesto.«

Vprašanje:
»Zanima nas, kako gledate na šah, kot igro in kaj pravite o temi, ki jo poslušamo v zadnjem času vse večkrat »Mladi in šah?«

Odgovor:
»Šah kot igra je zelo koristen predvsem za umsko se še razvijajočega človeka pomeni vzporedno pomoč pri razvoju osebnosti. Za šahovski razvoj posameznika pa niso dovolj samo zunanji pogoji (organizacija tekmovanj, instruktor in podobno), pomembnejše je individualno delo, ki pa zahteva veliko truda, študija. Treba se je odrediti delu prostega časa, čemur se pa miadi je neradi odrečejo. Brez študija boljših rezultatov ni pričakovati. Pri šahu je to odločilno. Med mladimi, ki začnajo, je za to premajhno zanimanje in v tem vidni razlog za nekoliko počasnejši kvalitetni dvig. Seveda je to jasno, da le iz mno-

žične mladinske osnove rastejo pogoj za nekaj kvalitetnih posameznikov. Na šah gledam kot na duševno razvedrilo, aktivno rekreacijo po ostalih življenjskih naporih. Morda se čudno sliši, ker je šah že sam po sebi duševen napor. Stvar se spremeni, ko se pojavijo tekmovalne obveznosti, ko šah postane izreden umski in fizični napor in ne moremo več govoriti o razvedrilo.

Sicer pa naj v ilustracijo, kaj je šah, povem besede našega velikega šahista Vidmarja: »Šah je odraz življenju: Z uspehi in neuspehi daje impuls za notranjo stabilizacijo, zadovoljstvo. Posebno neuspehi dajejo še več moči, da se tekmovalec v prihodnjih borbah še bolj bori.«

Ta izrek lepo ponazarja, kaj je šah in izraža tisto, kar tudi sam v šahu doživljam.« B. M.

O delovanju mladincev NK Domžale

Mladinci NK Domžale so z resnejšim in sistematičnim delom začeli šele spomladi, vendar se je to delo že obrestovalo, saj so dosegli v začetku jesenskega dela prvenstva Ljubljanske podzveze kar lepe uspehe:

premagali so RAKEK s 4:2, ODRED s 3:2, izgubili pa so z DOBOM in CEMENTOM, obakrat na tujem igrišču. Pod vodstvom trenerja Brojana so v mladinski vrsti naslednji igralci: Savković, Bekir, Ivković G., Rihtar, Vrtačnik Marjan, Pančur, Kržižman, Bogataj M., Glavinac, Brojan, na eni tekmi pa sta igrala tudi Okršlar C. in Vrtačnik P., ki sta pa že oba v članskem moštvu. Igralci so kondicijsko dobro pripravljani, njihova taktika pa temelji na odprti in vseskozi napadalni in borbeni igri. Zato lahko verjamemo besedami strokovnjaka, ki je dejal, da s tako igro lahko dosežemo zelo dobre rezultate. Upajmo, da se bo to uresničilo, saj je že čas, da dobe Domžale poleg članskega tudi kvalitetno mladinsko moštvo, kakor je pred leti že bilo. Ivković

ŠAHOVSKE NOVICE

XXII. sindikalnega prvenstva Slovenije junija v Bohinju se je udeležila ekipa Papirnice Količev in med 19 sodelujočimi dosegla 7. do 8. mesto.

Na brzoturnirju v Borovnici v počastitev dneva borca 4. julija so sodelovali tudi domžalski mojstrski kandidati. Med 28. igralci so zasedli naslednja mesta: 1. Cizel, 3. Ivacič, 5—7. Vavpetič, 8. Karner.

Juljskega brzoturnirja v Domžalah se je udeležilo 20 igralcev iz Ljubljane, Trbovelj, Kamnika in Domžal. Vrstni red: R. Kržižnik (Lj.) 16 točk, 2—4. Ivacič, Karner, Vavpetič (vs D) 14 ½ točk itd.

12. julija so v Domžalah že drugi gostovali danski šahisti iz Randersa. Pomerili smo se na 11 deskah in jih premagali z rezultatom 8:3.

V Kamniški Bistrici smo odigrali 8. julija brzoturnir, ki se ga je udeležilo 19 igralcev Randersa. Kam-

nika in Domžal. Vrstni red: Cizel 17 ½ točk, Ivacič 17 točk, Vavpetič 16 točk (vs Domžale), Mortensen (R) 13 točk, Vestergaard (R.) in Trebušak (D.) 12 točk itd.

V počastitev občinskega praznika Domžal sta se v tradicionalnem srečanju pomerili reprezentanci Zagorja in Domžal. 5 članski ekipi sta odigrali brzopotezni dvoboj po ševerninskem sistemu dvokrožno. Rezultat je bil 37 ½ : 12 ½ za Domžale. Najboljša domačina sta bila Cizel z 9 ½ točk in Zupančič s 4 ½ točkami.

Na prvenstvu ljubljanske šahovske podzveze julija v Ljubljani je igralo 12 igralcev. R. Kržižnik, Šiška in Hajlk (vs Lj.) so se uvrstili na slovensko prvenstvo 4. do 5. mesta pa je delil Trebušak (D) s Konvalinko (Lj.).

Rednega mesečnega brzoturnirja v avgustu v Domžalah se je udeležilo 20 igralcev, ki so se zvrstili takole: Cizel in Šrihar (Lj) 15 ½ točk, Iva-

8ič 15 točk, Musič (Lj.) 14 1/2 točk, Vavpetič 13 1/2 točk, Karner 13 točk itd.

Mojstrski kandidat Vlado Ivačić je v avgustu dosegel največji uspeh. Na XX. članskem prvenstvu v Ljubljani je postal prvak Slovenije in si tako priboril pravico sodelovanja na državnem prvenstvu.

Za občinski praznik Zagorja so se šahisti Trbovelj, Domžal in Zagorja pomerili v dveh brzoturnirjih. V A skupini je med 13 igralci zmagal Karner (D) 10 1/2 točk pred Lorbekom (D) 8 1/2 točk itd. v B skupini pa med 7 igralci Hrbar (D) s 6 točkami.

S. Laznik

IX. spominski šahovski turnir Hering-Zopančič

3 t., 11. Trebušak (Domžale - D) 2 1/2 t., 12. Lorbek (Domžale - Mk) 2 t.

V B turnirju se je pomerilo prav tako 12 igralcev II. in III. kategorije, v glavnem veteranov iz kamniško-domžalskega okoliša, ki so se zvrstili takole:

1. Laznik (Domžale) 8 1/2 t., 2.—3. Jagodic (Mengeš) in Hrbar (Domžale) 7 1/2 t., 4. Koncilja (Domžale) 7 t., 5. Ocepek ml. (Komenda) 6 1/2 t., 6.—7. Limbek (Domžale) in Bergant (Podgorje) 6 t., 8. Zitko (Domžale) 5 1/2 t., 9. Narad (Kamnik) 4 1/2 t., 10. Ritonja (Duplica) 3 1/2 t., 11. Ocepek st. (Komenda) 3 t., 12. Vidic (Podgorje) 1/2 t.

Prvi štirje so svojili oz. potrdili drugo kategorijo. S. L.

Zmagovalec v A kategoriji, Vlado Ivačić

9. oktobra se je končal deveti spominski turnir v organizaciji šahovskega društva Domžale. V A kategoriji je sodelovalo 12 igralcev, med njimi dva mojstra, sedem mojstrskih kandidatov in trije prvokategorniki. Prepričljivo je zmagal letošnji republiški prvak, domačin Vlado Ivačić (MK) z 8 1/2 točke. Ostali so se zvrstili takole:

2. Bajec (Ljubljana - M) 7 1/2 t., 3.—4. Penko (Novo mesto - Mk) in Vavpetič (Domžale - Mk) 6 t., 5.—7. Praznik (Kočevje - D), Longar (Ljubljana - M) in Karnar (Domžale - Mk) 6 t., 8. Šiška (Ljubljana - Mk) 5 1/2 t., 9. Halik (Ljubljana - Mk) 5 t., 10. Mahler (Maribor - D)

Zmagovalec v B kategoriji, Stane Laznik

Končale so se 7. športne igre ObSS Domžale

Športne igre, ki jih organizira komisija za šport in rekreacijo pri Ob. SS DOMŽALE, so vsako leto bolj privlačne in množične, delo same organizacije tekmovanja pa je bilo večkrat oteženo zaradi subjektivnih vzrokov. Teško je organizatorjem posameznih ekip v sindikalnih aktivih, kjer nikakor ne morejo pridobiti dosti članov za športne igre, še bolj nerazumljivo pa je, ko nudi sindikalni odbor možnost sodelovanja, pa ni nikogar, ki bi organiziral ekipe. Vzroki: tičijo vsepovsod, vendar smatramo da je zdravo, da delovni človek skrbi za svojo telesno kondicijo in koristno, da spoznava člané sosednjih sindikalnih aktivov. Sedaj pa o doseženih rezultatih 7 športnih iger. Najbolj množično tekmovanje je v kegljanju, kjer so bili doseženi tudi dobri rezultati. Najboljša tri mesta v dvanajstih borbenih

partijah so dosegle tele ekipe: Prvo že sedmič PAPIRNICA s 445 podrtimi keglji pred MLINOSTROJEM s 442 keglji in INDUPLATI s 420 keglji. Med desetimi ekipami 6 x 100 lučajev je prva z devetdesetimi zmagami PAPIRNICA, slede TOSAMA s 7 in HELIOS s šestimi zmagami. Posamežno z največ podrtimi keglji je zasedel prvo mesto Andrej Nahtigal TOKO s 440 keglji pred rutiniranim kegljačem Vidom Vavpotičem PAPIRNICA - 422 kegljev in Milanom Kočarjem Helios s 420 podrtimi keglji. V nogometu je od desetih ekip zasedla prvo mesto prav tako že sedmič ekipa MLINOSTROJA pred TOKO in PAPIRNICO.

Množično je bilo tudi tekmovanje v streljanju, kjer ekipa Mlinostroj tudi ne prepusti prvega mesta z 956 krogi ekipi Induplati z 948 krogi in LEKU z 921 krogi. Posamežno

je nastopilo 36 tekmovalcev, od katerih so bili najboljši Brane Majerle, Lek z 252 krogi, Franjo Rihtar, Induplati 254 krogov in Zdravci Krajšek, Mlinostroj 244 krogov od 300 možnih.

V šahu je bilo šest ekip, od katerih je prvo tradicionalno mesto pripadlo Papirnici s 24,5 točkami pred Mlinostrojem 18 točk in Melodijo 17 točk.

V namiznem tenisu je ekipno pripadlo prvo mesto Papirnici, drugo Leku in tretje Heliosu. Dramatične igre so se pričele v finalu za najboljša mesta posamezno, kjer je imel največ uspeha Jože Lenčak Helios, pred Marjanom Stražarjem in Stanetom Skokom iz Papirnice. Tekmovanje v odbojki sta od prijavljenih sedem ekip zaključili samo ekipi Mlinostroj in Induplati z rezultatom 3 : 2 za ekipo Mlinostroj. Plavanje je seveda šlo po vodi, kakor tudi smučanje in sankanje. Kot novost sindikalnih športnih iger je

bilo tekmovanje za prehodni pokal najboljši ekipi celotnega tekmovanja. Prvič je pripadel ekipi Mlinostroj, z doseženimi 41 točkami pred Papirnico z 39 točkami. Očitno je, da sta ti dve ekipi najmočnejši, ker imata tudi največje število moške delovne sile.

Za zaključek 7. športnih iger moram omeniti prijateljsko športno srečanje s športniki Ob. SS iz Karlovca. Bilo je zelo uspešno za tekmovalce ObSS Domžale. Zmagali so v namiznem tenisu z rezultatom 5 : 1. v streljanju z 11 krogi razlike (najboljši je bil Kržan Niko Mlinostroj z 226 krogi) in kegljanju za devet kegljev razlike. V nogometu so se razšli z rezultatom 2 : 2. Le v šahu so prepustili zmago Karlovcanom z 19,5 točke proti 16,5.

Samo srečanje je potekalo v prišrnem vzdušju z željo, da se taka srečanja ponavljajo.

W. Valentín

Kinomatografi predvajajo:

KINO DOMŽALE:

21.—22. X. amer. t. CS film
24.—26. X. fr. b. CS film
28.—29. X. amer. b. film
31. X.—2. XI. fr. alž. b. film
4.—5. XI. fr. b. CS film
7.—9. XI. amer. b. film
11.—12. XI. fr. angl. b. CS film
14.—16. XI. it. b. CS film
18.—19. XI. it. b. CS film

ZAKON BREZPRAVJA
GOSPODAR
PODZEMLJA
JEZDEC
BREZ MILOSTI
»Z« (Še živi)
ČLOVEK ODVEČ
SOK
JUŽNA ZVEZDA
IZKRCANJE
TRI ANZIJU
UBITI DJONI RINGA

KINO RADOMLJE:

20.—22. X. šv. b. film
24.—25. X. it. fr. b. CS film
27.—29. X. zap. nem. film
31. X.—1. XI. amer. b. film
3.—5. XI. amer. b. CS film
7.—8. XI. amer. b. CS film
10.—12. XI. fr. it. b. CS film
14.—15. XI. it. b. VV film
17.—19. XI. angl. b. VV film

STRELJAJ PRVI FREDI
BOFA — BORA
HELGA
KLIC REVOLVERASU
POGUBA HIŠE USHER
MAT HELM
UREJA RAČUNE
OROŽNIK SE ZENI
NUNA IZ MONZE
ŠTIRJE KOMANDOSI
ZA NORVESKO

KINO MENGEŠ:

21.—22. X. angl. b. film
24.—25. X. amer. b. CS film
28.—29. X. amer. b. CS film
31. X.—1. XI. amer. b. VV film
4.—5. XI. it. amer. b. CS film
7.—8. XI. amer. b. CS film
11.—12. XI. amer. b. film
14.—15. XI. amer. film
18.—19. XI. amer. b. film

VROČI MILIJONI
DAN ZLOBNE
PISTOLE
STREL
Z NEBOTIČNIKA
VELIKI MAC LINTOCK
KLIČEJO ME TUJEC
TUJSKA LEGIJA
UJETI V PUŠCAVI
IZPOVEM SE
MOJ PRIJATELJ BEN

POTUJOČI KINO:

jug. nem. b. CS film WINETOU
IN APAČI
20. X. v MORAVCAH
21. X. v IHANU
24. X. v KRAŠNJI
25. X. v PREVOJAH

4. XI. v IHANU
7. XI. v KRAŠNJI
8. XI. v PREVOJAH

it. b. CS film ZELEZNI KAPETAN
27. X. v MORAVCAH
28. X. v IHANU
31. X. v KRAŠNJI
1. XI. v PREVOJAH
angl. b. film SAMO NAPREJ
KAVBOJ
3. XI. v MORAVCAH

meh. b. film POD MEHIŠKIM
NEBOM
10. XI. v MORAVCAH
11. XI. v IHANU
14. XI. v KRAŠNJI
15. XI. v PREVOJAH
amer. b. CS film NEPOMIRLJIVI
17. XI. v MORAVCAH
18. XI. v IHANU
21. XI. v KRAŠNJI
22. XI. v PREVOJAH